ГАЙНА — ВІЗІТОЎКА ДЛЯ ГАСЦЕЙ 6

АПОРА ДЛЯ НАРОДА І ЎЛАДЫ МС

Выдаецца з 9 чэрвеня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

2 ЛІСТАПАДА 2022 г.
СЕРАДА
№ 215 (29837)

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
Газета для выбаршчыкаў і дэпутатаў мясцовых Саветаў

КОРАТКА

• **Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Луіса Лулу да Сілву з перавыбраннем Прэзідэнтам Бразіліі.**

• Рэгіянальныя адборы да конкурсаў «Славянскага базару» стартуюць у лістападзе.

• **Белкаапсаюз мае намер да канца 2025 года павялічыць рэалізацыю экалагічна бяспечнага посуду да 70 працэнтаў.**

• Мінспорту аб'явіла конкурс на візуальны сімвал II Гульняў краін СНД.

ЦЫТАТА ДНЯ

Раман ГАЛОЎЧАНКА, прэм'ер-міністр:

«Умацаванне еўразійскага супрацоўніцтва паскарае рух да шматпалярнага светапарадку і адыгрывае вялікую ролю ў станаўленні адкрытай шматбаковай гандлёвай сістэмы. Як нядаўна адзначыў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, у свеце настаў час Азіі і важна яго не ўпусціць. На фоне павышанай канфліктагеннасці заходняга свету як ніколі важна і паслядоўнае пашырэнне дыялогу, супрацоўніцтва паміж еўразійскімі аб'яднаннямі. Гэтыя міжнародныя пляцоўкі даюць свету адчуць, што акрамя Захаду, які па-ранейшаму жыве менталітэтам сваёй перавагі і дамінавання, ёсць і іншыя цэнтры сілы, якія чуюць голас усіх без выключэння ўдзельнікаў, паважаюць гістарычныя, культурныя і нацыянальныя асаблівасці дзяржавы».

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Трэба супакоіцца і дамовіцца — вось мая пазіцыя»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў рабочую сустрэчу з генеральным сакратаром Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы Станіславам Засем. Падчас яе кіраўнік дзяржавы шчыра выказаўся аб армяна-азербайджанскім канфлікце і аб праблемах у АДКБ.

Фота БелТА.

На пачатку сустрэчы Станіслаў Зась заўважыў, што тры гады для знаходжання аднаго чалавека на пасадзе генсека АДКБ — тэрмін недастатковы. Па яго словах, напрамкаў работы вельмі шмат і за тры гады ахапіць іх усе і адчуваць сябе ўпэўнена вельмі цяжка.

«Гэта мы абмяркуем на найбліжэйшым пасяджэнні, добра, што сказаў. Я так разумею, што мы не адмяняем чарговае пасяджэнне АДКБ, якое 23 лістапада адбудзецца. У нас ёсць свая пазіцыя ў гэтым плане», — адказаў Аляксандр Лукашэнка.

Аднак тэма рабочай сустрэчы была больш глабальнай, чым хуткае пасяджэнне. Галоўнай тэмай стала сітуацыя на армяна-азербайджанскай граніцы, якой у мінулую пятніцу было прысвечана пасяджэнне Савета калектыўнай бяспекі АДКБ. Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што на армяна-азербайджанскай граніцы быў і сам генсек АДКБ, і начальнік Аб'яднанага штаба. Па яго словах, ніхто лепей за гэтых спецыялістаў у сітуацыі не разбярэцца. «Вы ўцягнутыя ў гэты працэс, вы бачыце, што там адбываецца. Ну дык назірайце і дакладвайце. Навошта яшчэ туды пасылаць нейкіх назіральнікаў ад Беларусі, Расіі ды іншых? Чаго там целяпацца каля Расіі? Скончылася вайна, зразумела, чым скончылася. Вызначыліся бакі, што ім патрэбен пасрэднік, груба кажучы. Гэта норма, класіка. Натуральна, гэта Расія. Звярнуліся да Расіі... Расійскія пагранічнікі, як сказаў Пуцін, знаходзяцца на ўсіх участках граніцы, і з Турцыяй, і з Іранам, і з Азербайджанам, і гэтак далей. Што яшчэ трэба? Няхай у гэтым напрамку працуюць», — заявіў беларускі лідар.

СТАР. 2

«Звязда». 105 гадоў: адрасы газеты

ЗЯМЛЯ ГЕРОЯЎ І МЕСЦА ПОДЗВІГУ

Чым славіцца Любанскі край і чаму ён не чужы для «звяздоўцаў»?

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

У вёсцы Дварэц Любанскага раёна выйшлі першыя нумары «Звязды» і «Чырвонай змены» ў партызанскай зоне.

Адным з адрасоў ваеннай біяграфіі газеты «Звязда» з'яўляецца Любаншчына. На гэтай зямлі, якая ў гады Вялікай Айчыннай вайны стала партызанскім краем, пасля трагічнага правалу ў акупаваным Мінску працягнула свой выхад найстарэйшае рэспубліканскае выданне. Першы нумар «Звязды»-партызанкі выйшаў 27 студзеня 1943 года. Праз некалькі дзён — 31 студзеня 1943-га — у Любанскім раёне аднавіла сваю дзейнасць, спыненую вайной, і найбольш аўтарытэтная, папулярная па тым часе маладзёжная газета — «Чырвоная змена».

СТАР. 5

Прыкметы часу

«ГЭТА НЕ ЧУЖАЯ, ГЭТА НАША БАБУЛЯ...»

Што рухае тымі, хто апякуе пажылых людзей?

Замяшчальныя сем'і для пажылых людзей і асоб з інваліднасцю з'явіліся ў нашай краіне ў 2017 годзе. Новая форма сацыяльнага абслугоўвання ў большасці выпадкаў не прадугледжвае фінансавай падтрымкі: апеку і догляд за адзінокімі пажылымі людзьмі і інвалідамі замяшчальная сям'я часцей за ўсё бярэ на сябе бязвыплатна. Навошта людзі рашаюцца на дадатковыя клопаты і велізарную адказнасць? Каб разабрацца ў гэтым, адправімся ў невялікі гарадок Кіраўск, цэнтр аднайменнага раёна Магілёўскай вобласці. Бо ў дадзенай з'явы ёсць дзве цікавыя асаблівасці, расказалі работнікі сферы сацыяльнай абароны: па-першае, пажылых людзей «усынаўляць» часцей людзі даволі сталага ўзросту — бліжэй да пажылога, і па-другое, гэта ў большай ступені ўласціва сельскай мясцовасці, чым вялікім гарадам.

СТАР. 4

ISSN 1990 — 763X

«Трэба супакоіцца і дамовіцца — вось мая пазіцыя»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

На пасяджэнні Савета калектыўнай бяспекі ў пятніцу Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што тут ідзе нейкая гульня. Але гульні быць не можа, паколькі вырашаецца пытанне вайны і міру. Падчас рабочай сустрэчы з генсекам АДКБ ён падкрэсліў, што нездарма тады сказаў пра гульню: «Я разумею, якая гульня. Навошта туды ўцягнулі Еўрасаюз, навошта туды цягнуць АБСЕ? Ну навошта? Зразумела ж, навошта. Што яны там будуць рабіць, калі там ужо ёсць пасярэднік? І яшчэ АДКБ туды трэба ўцягнуць, нібы больш няма чым займацца».

Вырашылі мірыцца — трэба мірыцца

Прэзідэнт расказаў, чаму так востра рэагуе на гэтае пытанне. У свой час, калі Беларусь чарговы раз старшынствавала ў АДКБ, Аляксандр Лукашэнка заняўся гэтым пытаннем. Ён сустрэўся з прэзідэнтам Азербайджана Ільхамам Аліевым. «Я яму задаў пытанне так, жартуючы: «Ільхам Гейдаравіч, ну трэба Арменіі дапамагчы, калі дамовіцеся». Размова ішла аб пяці ці шасці азербайджанскіх раёнах, якія былі, як канстатавалі, захопленыя армянамі. Армяне прызналі, што гэта азербайджанская зямля, акрамя Карабаха. Ну дык вярні яе. І калі б тады, калі я прапанаваў гэта зрабіць, вярнулі гэтыя раёны — вайны б не было. У Ільхама *(Аліева. — «Зв.»)* не было, груба кажучы, матывацыі пачынаць гэтую вайну. Ну ты прасіў гэтыя раёны — вярнулі. Застаўся статус Карабаха. Вырашалі б у спакойным рэжыме. Тады ж не пагадзіўся ні Серж Саргсян *(былы Прэзідэнт Арменіі. — «Зв.»)*, ні потым Нікол Пашынян *(цяперашні прэм'ер-міністр Арменіі. — «Зв.»)*», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. Гэтае пытанне ён падымаў двойчы. Нават прапаноўваў Ільхаму Аліеву ў выпадку вырашэння канфлікту падумаць над інвестыцыямі ў Арменію, каб канчаткова памірыцца. Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што ў той жа час будавалі трубаправоды, якія правялі ў абыход Арменіі. А Ільхам Аліеў прапаноўваў правесці іх праз Арменію, гэта быў больш выгадны і зручны варыянт. Але армянскі бок не пагадзіўся.

«Ну і што. Паставілі прэзідэнта Азербайджана ў вугал. Яму не заставалася іншага рашэння як сілавое. Далей цягнуць нельга было — больш за мільён бежанцаў стварылі напружанне. Вось у чым сутнасць», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, як дасведчаны ў палітыцы чалавек, ён гэта выдатна бачыў і разумеў.

«Ну што зараз гуляць. Цяпер трэба канчаткова, калі вырашылі мірыцца — трэба мірыцца і не трэба прыдумляць. Недзе ў гарах, як мне расказвалі, дзеляць гэтую мяжу. Ну якія горы? Быццам бы сёння з гэтым Карабахам вырашылі, але пакуль Расія забяспечвае гэты працэс. Ну навошта зараз забіваць адзін аднаго? Амаль 300 чалавек забілі і яшчэ аб чымсьці разважаюць. Трэба супакоіцца і дамовіцца — вось мая пазіцыя. Адтуль, з далёкіх часоў — 10 з лішнім гадоў таму назад. Таму я так жорстка рэагую на гэта. Але канфлікт гэты трэба заканчваць. І не дай бог, мы яшчэ будзем распальваць канфлікт на таджыкска-кіргізскай мяжы — гэта таксама недапушчальна», — канстатаваў беларускі лідар.

Ён упэўнены, што гэтыя канфлікты трэба заканчваць. Па словах Прэзідэнта, гэта не справа, калі ў рамках АДКБ існуюць канфлікты. Гэтыя пытанні будуць абмеркаваны на чарговай сесіі АДКБ. Таксама беларускім бокам туды вынесены і іншыя пытанні, у тым ліку па сродках масавай інфармацыі, па прагназаванні, па інфармаванні на крызісныя сітуацыі. Шмат пытанняў. «І каб нас там не называлі «папяровым тыграм» ці яшчэ неяк — трэба актывізавацца тут. Калі хтосьці не жадае працаваць — Бог з ім. Але трэба працаваць з тымі, хто хоча ў АДКБ працаваць, і забіць раз і назаўжды гэты жалезабетонны кол ці слуп, вакол якога мы ўсе будзем круціцца, і паказваць усяму свету, што ёсць такая ваенна-палітычная арганізацыя. Мы за гэта. Але без усяляких гульняў і выкарыстання АДКБ у вырашэнні ўнутраных палітычных праблем. Яны ва сваіх ёсць. Але ў нас АДКБ не для гэтага створана», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Станіслаў Зась, вяртаючыся да сітуацыі на армяна-азербайджанскай граніцы, расказаў, што неаднаразова бываў у Азербайджане. «Я бачыў, што краіна актыўна рыхтуецца да сілавога варыянта. Калі я казаў, што пытанне трэба перагаворамі вырашаць, адказ быў просты: «Мы 30 гадоў спрабуем дамовіцца, колькі яшчэ гадоў можна перагаворы весці». Сітуацыя выспявала — і атрымалася тое, што атрымалася. На жаль, не маглі мірам вырашыць. Вось такое вырашэнне пытання», — сказаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

Прыярытэты не павінны быць абстрактныя

Пасля рабочай сустрэчы з Прэзідэнтам **генеральны сакратар АДКБ Станіслаў ЗАСЬ** пагутарыў з журналістамі. Паводле яго слоў, у наступным годзе Беларусь будзе старшынстваваць у АДКБ і цяпер ужо на завяршальным этапе работа па падрыхтоўцы прыярытэтаў. «Патрабаванне ў кіраўніка дзяржавы традыцыйна простае і зразумелае: прыярытэты не павінны быць абстрактныя, надуманыя. Яны павінны датычыцца менавіта тых праблем, якія на парадку дня нашай арганізацыі, надзённых праблем, з якімі сутыкаецца арганізацыя сёння», — расказаў ён.

Вядучай тэмай сустрэчы з кіраўніком дзяржавы стала абстаноўка ў зоне адказнасці АДКБ. Гэта датычыцца і каўказскага рэгіёна. Станіслаў Зась праінфармаваў Прэзідэнта аб выніках работы місіі АДКБ, якая па даручэнні Савета калектыўнай бяспекі працавала ў Арменіі. На нечарговым саміце кіраўнікоў дзяржаў АДКБ 28 кастрычніка абмяркоўваліся прапановы па выніках работы місіі. Па словах генсека АДКБ, размова не завершана, ідзе дапрацоўка гэтых прапаноў. Тэма будзе абмеркавана і на саміце АДКБ у лістападзе.

Станіслаў Зась і Аляксандр Лукашэнка абмеркавалі абстаноўку на граніцы Кыргызстана і Таджыкістана і магчымыя крокі АДКБ у інтарэсах яе стабілізацыі. Удзялялася ўвага і няпростай сітуацыі ва ўсходнееўрапейскім рэгіёне. Генеральны сакратар АДКБ выказаў падзяку кіраўніку беларускай дзяржавы за працяглую шчырую размову: «Павінен адзначыць, што такі прамы падыход, сумленны і адкрыты, быў прадэманстраваны і ў ходзе праведзенага саміту кіраўнікоў дзяржаў АДКБ на мінулым тыдні».

Парламенцкі дзённік

ПРАЦАВАЦЬ НА ВЫНІК ВА ЎСІХ ФАРМАТАХ

ААЭ — адзін з галоўных партнёраў Беларусі ў арабскім рэгіёне, заявіў Старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка ў час сустрэчы з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў у Рэспубліцы Беларусь Ібрагімам Салімам Махамедам аль-Мушарахам, паведамляе БелТА.

Фота БелТА.

Асаблівую ўвагу падчас сустрэчы спікер ніжняй палаты беларускага парламента надаў міжпарламенцкім адносінам дзвюх краін. «Парламентарыі Беларусі і Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў павінны больш актыўна ўзаемадзейнічаць як у двухбаковым фармаце, так і ў рамках міжпарламенцкіх структур. У нас створаны рабочыя групы па супрацоўніцтве. І было б правільна, калі б гэтыя групы ў найбліжэйшы час адпрацавалі пагадненне аб супрацоўніцтве паміж парламентамі нашых дзяржаў. Добра было б потым падпісаць гэта пагадненне ў час візіту старшыні Федэральнага нацыянальнага савета Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў у Беларусь, — сказаў ён. — Мы хацелі б, каб вы былі ўключаны ў рэалізацыю гэтай прапановы, гэтай ініцыятывы. Парламентарыям трэба таксама больш актыўны ўдзел прымаць у рабоце сумеснага камітэта па супрацоўніцтве паміж урадамі. Цяпер ідзе падрыхтоўка да пасяджэння шостага камітэта, які адбудзецца ў 2023 годзе. У нас там будзе магчымасць зверыць гадзіннікі і вызначыць перспектывы па новым напрамку работы».

«Напрамкаў работы вельмі шмат. Гэта, вядома, развіццё гандлю, прыцягненне інвестыцый, гуманітарная дзейнасць, пытанні турызму і развіцця дагаворна-прававой базы. Гэта значыць, работа ў нас чакаецца цікавая, мы гатовы і зацікаўлены ў развіцці ўсіх гэтых адносін», — канстатаваў спікер.

Бакі абмеркавалі на сустрэчы пытанні беларуска-эмірацкіх адносін, у тым ліку па лініі заканадаўчых органаў, умацавання гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, узаемнай падтрымкі ў міжнародных арганізацыях.

Ігар СЕРГЕЕНКА:

«РОБІМ УСЁ, КАБ НЕ БЫЦЬ УЦЯГНУТЫМІ Ў КАНФЛІКТ»

Пытанні бяспекі ва ўмовах ваенна-палітычнага становішча, якое складваецца вакол краіны, было разгледжана на сустрэчы вышэйшых службовых асоб Беларусі з працоўнымі калектывамі Магілёва ў Палацы культуры вобласці.

— Сёння мы сустракаемся для таго, каб расказаць, што робіць краіна, каб не быць уцягнутай у канфлікт, — адзначыў **кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА.** — За 80 гадоў пасля Вялікай Айчыннай вайны мы прывыклі да дастатку і стабільнасці. Але ўвесь гэты час краіна падвяргалася санкцыям. Мы не дапусцілі сацыяльнага расслаення насельніцтва, нашы прадпрыемствы працуюць. Да сёмага лістапада плануецца адкрыць па краіне больш за 20 сацыяльных аб'ектаў. Летась і сёлета быў здадзены шэраг медыцынскіх аб'ектаў у Магілёве, будаўніцтва працягнецца. Ва ўмовах санкцый Беларусь нарошчвае аб'ёмы тавараў і паслуг. Але не ўсім падабаецца гэтая незалежнасць, таму калектыўны Захад і ЗША робяць усё для напружання абстаноўкі. Сёння мы перажываем трывожны час. У суседніх еўрапейскіх краінах назіраецца інтэнсіўная мілітарызацыя, нарастае дзейнасць рэзідэнтуры. Два гады таму ў Беларусі не атрымалася зрабіць рэвалюцыйнага перавароту, зараз робяцца спробы прымяніць сілавы прыём. Але Беларусь нікому не пагражае і не хоча вайны. Нашы планы — абарона. Мы робім усё для таго, каб яна была надзейнай.

Міністр абароны генерал-лейтэнант Віктар ХРЭНІН падрабязна расказаў, як вядзецца эскалацыя ўзбраення ў суседніх з Беларуссю краінах.

— Ведучы разведку, мы яшчэ год таму бачылі, як нарастае напружанасць, — падкрэсліў ён. — На заклікі да розуму недружалюбныя нам краіны не рэагуюць. Войскі НАТА на граніцы асвойваюць тэрыторыю на меркаваным плацдарме. Іх самалёты і караблі здольныя наносіць удары на ўсёй тэрыторыі Беларусі. Ударнымі тэмпамі развіваецца ваенная інфраструктура, мабільныя лагеры, дзе можна размясціць некалькі тысяч вайскоўцаў.

Адпрацоўваюцца дзеянні не абарончыя, а наступальныя. У гібрыднай вайне задзейнічаны інфармацыйныя каналы. Прапрацоўваюцца варыянты, як разгайдаць краіну, сутыкнуць ілбамі беларусаў.

Генерал-лейтэнант паведаміў, што Беларусь сёння робіць упор на стратэгічнае стрымліванне ваеннай пагрозы. У краіне пачалося паэтапнае разгортванне рэгіянальнай групоўкі Расіі і Беларусі.

— Гэта робіцца, каб забяспечыць бяспеку для краіны, — падкрэсліў военачальнік. — Аснова ж нашай ваеннай палітыкі — не бразгаць зброяй, а садзіцца за стол перагавораў.

Абмяркоўваючы існуючую ваенна-палітычную абстаноўку вакол краіны, **старшыня Камітэта дзяржбяспекі Іван ТЭРТЭЛЬ** адзначыў, што людзі павінны ведаць, што адбываецца вакол Беларусі, таму падобныя сустрэчы праходзяць па ўсёй краіне.

— Як кіраўнік спецслужбы заўважу, што сённяшняя абстаноўка нагадвае сітуацыю перад Першай і Другой сусветнымі войнамі, — рэзюмаваў ён. — Паўсюль ствараюцца кааліцыі. Але ЗША пралічыліся, што абмен ядзернымі ўдарамі згубны для ўсёй планеты. Таму ёсць спадзяванні, што розум возьме верх. Сітуацыя пакуль стабільная, але, мяркуючы па сённяшніх дзеяннях, будзе абвастрацца. Робяцца спробы падарваць абстаноўку ўнутры краіны. Дэструктыўныя сілы Беларусі, якім не атрымалася перамагчы два гады таму, плануюць узяць рэванш пад лозунгам «Для аднаўлення законнасці ў Беларусі».

З аналізам міжнароднай абстаноўкі выступілі перад працоўнымі **старшыня Дзяржаўнага пагранічнага камітэта Анатоль ЛАПО** і іншыя.

Як адзначыў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергеенка, Аляксандр Лукашэнка даў даручэнне азнаёміць беларусаў з той няпростай абстаноўкай, якая складваецца вакол краіны. Для таго, каб пазбегнуць канфлікту, нельга дапусціць уцягвання ў апазіцыю прадстаўнікоў працоўных калектываў. «Сітуацыя пад кантролем. Кожны на сваім месцы павінен займацца сваёй справай, гаворыць Прэзідэнт», — удакладніў Ігар Сергеенка.

Удзел у размове прынялі старшыня Магілёўскага аблвыканкама Анатоль Ісачанка, памочнік Прэзідэнта — інспектар па Магілёўскай вобласці Леанід Мартынюк.

Перад пачаткам мерапрыемства кіраўніцтва вобласці і краіны азнаёмілася з выставай на тэму генацыду, падрыхтаваную абласным мастацкім музеем імя П. Масленікава і ўпраўленнем КДБ па Магілёўскай вобласці.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Кантэкст

«ВЫ ЎВОЙДЗЕЦЕ Ў ГІСТОРЫЮ НЕ ЯК ПАЛІТЫКІ, А ЯК ЗЛАЧЫНЦЫ І СЕРЫЙНЫЯ ЗАБОЙЦЫ»

Моцная прамова пастаяннага прадстаўніка Беларусі пры ААН Валянціна Рыбакова на пасяджэнні Савета Бяспекі ААН

На працягу вось ужо многіх гадоў супраць Беларусі заходнімі дзяржавамі вядзецца шырокамаштабная вайна — палітычная, эканамічная, інфармацыйная. Аб гэтым заявіў пастаянны прадстаўнік Беларусі пры ААН Валянцін РЫБАКОЎ на пасяджэнні Савета Бяспекі ААН па тэме інцыдэнту з Ryanair, паведамілі ў Міністэрстве замежных спраў.

«У парушэнне Статута ААН, міжнароднага права выкарыстоўваецца эканамічны тэрарызм — уведзены шматлікія санкцыі з мэтай эканамічнага ўдушэння краіны і яе народа. Груба парушаны ў тым ліку і палажэнні Будапешцкага мемарандума, на які ў гэтай зале так часта любяць спасылацца некаторыя дэлегацыі і па якім Беларусь добраахвотна адмовілася ад валодання самай сучаснай на той момант ядзернай зброяй, так у выніку нічога ўзамен і не атрымаўшы».

«Правядзенне сённяшняга пасяджэння — чарговае праяўленне гэтай вайны», — заўважыў Валянцін Рыбакоў. — Само стварэнне рабочай групы ІКАО па расследаванні з мэтай устанаўлення фактаў адносна выпадку з самалётам авіякампаніі Ryanair у паветранай прасторы Беларусі 23 мая 2021 года супярэчыць мандату арганізацыі і стварае небяспечны прэцэдэнт у маніпуляванні асновамі бяспекі грамадзянскай авіяцыі, — падкрэсліў Валянцін Рыбакоў. — Згаданы даклад, у спешцы напісаны пад націскам асобных краін Захаду, з'яўляецца некансэнсусным, прадузятым і мае неаб'ектыўны характар, на што звернута ўвага і ўдзельнікамі 41-й сесіі Асамблеі ІКАО, якая нядаўна адбылася. Пазіцыя Рэспублікі Беларусь адносна даклада распаўсюджана сакратарыятам, пра што сёння гаварылася, у якасці афіцыйнага дакумента Генеральнай асамблеі па пункце 88 парадку дня «Умацаванне і заахвочванне міжнароднага дагаворнага рэжыму» ад 27 ліпеня 2022 года пад нумарам A/76/909».

Пры гэтым пастаянны прадстаўнік Беларусі заявіў, што «Беларусь ніколі не згодзіцца з высновамі даклада, якія заснаваны на няпоўнай інфармацыі пры адсутнасці неабходнага міжнароднага супрацоўніцтва, пра што, дарэчы, заяўляецца ў самім дакладзе». «Адказы на ключавыя пытанні, накіраваныя ў адрас іншых уключаных краін у мэтах правядзення аб'ектыўнага і ўсебаковага расследавання, намі так і не былі атрыманы. Дадатковая інфармацыя ад беларускага боку зусім не запытвалася. Даклад мае шмат памылак, недакладнасцяў, неавіяцыйных і неаб'ектыўных падыходаў, — адзначыў Валянцін Рыбакоў. — Выкарыстанне ў дакладзе інфармацыі ад ананімнай крыніцы пры адсутнасці належнай тэхнічнай экспертызы з'яўляецца недапушчальным. У сваю чаргу пісьмовыя паказанні сапраўднага авіядыспетчара, перададзеныя належным чынам беларускім бокам у адрас ІКАО, не былі ўлічаны».

Беларускі бок заявіў, што змест прадастаўленага ўладамі ЗША ў адрас рабочай групы нібыта аўдыязапісу, зробленага нібыта авіядыспетчарам, з'яўляецца падманам і падробкай. Пастаянны прадстаўнік Рэспублікі Беларусь таксама адзначыў: «Цяпер самае важнае. Сама рабочая група прызнае, што ў паветранай прасторы Беларусі не было ні суправаджэння, ні перахопу, ні прымушэння да пасадкі самалёта авіякампаніі Ryanair якім-небудзь ваенным паветраным суднам, што сведчыць аб тым, што камандзір замежнага паветранага судна асабіста і самастойна прыняў рашэнне аб выкананні пасадкі ў аэрапорце горада Мінска. Усе гэтыя бясспрэчныя факты, дарэчы, прызнаныя рабочай групай, нікольні не перашкодзілі заходнім дзяржавам тут жа абвінавачваць Беларусь у прымусовай пасадцы самалёта».

«Тут сёння прагучалі словы «паветраны тэрарызм». Практычна адразу ж былі ўведзены санкцыі не толькі супраць беларускага нацыянальнага авіяперавозчыка авіякампаніі «Белавія», але і супраць сваіх нацыянальных перавозчыкаў, якім забаранілі выкарыстоўваць беларускую паветраную прастору, — заўважыў Валянцін Рыбакоў. — Я хачу вам нагадаць, што авіякампанія «Белавія», дарэчы, была ледзь не адзінай, якая перавозіла і ратавала грамадзян вашых краін па вашай просьбе ў час пандэміі і татальных лакдаўнаў, за што атрымлівала потым шматлікія падзякі ад грамадзян і прадстаўнікоў вашых дзяржаў».

Пастаянны прадстаўнік Рэспублікі Беларусь нагадаў аб незаконных санкцыях у дачыненні да беларускіх калійных угнаенняў. «Калійныя ўгнаенні — залог будучых ураджаяў. Недахоп гэтых прадуктаў на сусветных рынках, а Беларусь па асобных статыстычных падліках займае да трэціны іх сусветнай вытворчасці, прывядзе да гібелі ад голаду дадаткова дзясяткаў мільёнаў людзей. Я хацеў бы звярнуцца да тых, хто распрацоўвае і рэалізоўвае гэтыя санкцыі: вы пазбаўляеце людзей асноўнага права — права на жыццё. Але пасля гэтага маеце нахабства павучаць нас, як выконваць правы чалавека ў вашым разуменні», — заявіў Валянцін Рыбакоў. — Рана ці позна вы будзеце проста змецены альбо ўласнымі народамі, альбо мільёнамі тых, хто прыйдзе да вас з краін, якія вы сёння разбураеце. І прыйдуць гэтыя людзі да вас не за міфічнымі правамі чалавека ў вашым разуменні, а за кавалкам хлеба, каб накарміць свае сем'і, сваіх дзяцей. А вы, я думаю, увойдзеце ў гісторыю не як палітыкі, а як злачынцы і серыйныя забойцы».

Пётр ДУНЬКО.

Сапраўдны цуд!

«ХЛОПЧЫК НАШ — ПРОСТА КОСМАСАМ ПАСЛАНЫ»

Упаў з 9-га паверха, выжыў, ідзе на папраўку...

«Звязда» працягвае сачыць за лёсам двухгадовага хлопчыка, які выпаў з акна дзявятага паверха шматпавярховіка ў Светлагорску. Нагадаем, што на трэці дзень пасля здарэння дзіця было пераведзена з райцэнтра на лячэнне ў Гомельскую абласную дзіцячую клінічную бальніцу. Сёння маленькі пацыент працягвае лячэнне ў артапедычна-траўматалагічным аддзяленні. Медыкі, пры ўсім прынцыповым стаўленні да папярэдніх прагнозаў, канстатуюць: малы нарадзіўся ў кашулі. Падзенне з такой вышыні цудам абярнулася для хлопчыка: толькі пераломам бядра і страсеннем мозгу. Малы хутка ідзе на папраўку, і ўжо ў палаце гарэзу трэба перасцерагаць ад празмернай актыўнасці.

Фота БелТА.

«Фізіка» неверагоднага

Яшчэ каля дзесяці дзён хлопчыку належыць працягнуць лячэнне ў бальніцы. Неабходна вытрымаць «перыяд стабілізацыі пералому» — пераканацца, што косць дакладна пачынае зрастацца і прычын для знаходжання ў стацыянары больш няма, патлумачыў карэспандэнту «Звязды» **галоўны ўрач Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы Вячаслаў ІЖАКОЎСКІ.**

— У малога пры падзенні было моцна траўміравана бядро, праведзена аперацыя — у нагу ўстаноўлены сінтэтычныя штыфты для зрастання косці. Праз дзесяць дзён плануем накладваць гіпс, каб нага заставалася нерухомай. У канцы наступнага тыдня будзем вырашаць, ці ёсць неабходныя падставы для выпіскі пацыента дадому, — сказаў доктар.

Хлопчыку прыйдзецца мірыцца з зафіксаванай нагой у гіпсе, магчыма, да паўгода.

— Выпадак дужа незвычайны, — працягвае кіраўнік галоўнай дзіцячай медустановы рэгіёна. — Незвычайны ён тым, што пры такім падзенні дзіця атрымала комплексную кататраўму (цялесныя пашкоджанні з-за падзення з вялікай вышыні), але ўсё абышлося без чэрапна-мазгавой траўмы. У нашай практыцы былі выпадкі лячэння падобных маленькіх пацыентаў, якія падалі з сёмага, восьмага паверхаў, але такія сітуацыі заўсёды заканчваліся складанымі чэрапна-мазгавымі траўмамі. Магчыма, добраму зыходу сітуацыі ў дадзеным выпадку паспрыялі пластычныя сківі... сіхльнасці — асаблівасці цела дзіцяці. Сёння працэс яго выздараўлення ідзе станоўча, — звярнуў увагу Вячаслаў Іжакоўскі.

Сацыяльны кантроль

На сігнал аб здарэнні з малалетнім у Светлагорску аператыўна адрэагавала **намеснік старшыні камісіі па справах непаўналетніх райвыканкама Наталля КЕНДЫШ.** Спецыяліст падрабязна растлумачыла алгарытм дзеянняў службаў аховы дзяцінства ў падобных выпадках.

— Педыятрычная служба перадала інфармацыю ад супрацоўнікаў хуткай медпадапамогі, якія выехалі па паведамленні аб падзенні дзіцяці з вышыні. Калі я прыбыла на месца здарэння, хлопчык ужо быў дастаўлены ў бальніцу, у кватэры з маці непаўналетняга працавалі следчыя. Толькі пасля таго, як скончылі работу на месцы здарэння праваахоўнікі, можна было агледзець кватэру і сабраць інфармацыю са слоў маці і супрацоўнікаў органаў апекі і аддзела адукацыі, — тлумачыць намеснік старшыні камісіі.

Сям'і хлопчыка цяпер вельмі важна ўвага і падтрымка, дадае спецыяліст.

— Маці яго чакае трэцяе дзіця, асоба бацькі малога ўстаноўлена, ён выплачвае грошы на яго ўтрыманне, і ўсё ж сям'я, дзе выхоўваецца хлопчык, лічыцца няпоўнай, — удакладняе Наталля Кендыш. — У любой сітуацыі пасля надзвычайнага здарэння з непаўналетнім пачынаецца сацыяльнае расследаванне. Вывучаецца інфармацыя аб сям'і, сабраная ўсімі адказнымі службамі.

Вядома, што па законе выпадак траўміравання дзіцяці ў сям'і будзе разгледжаны на пасяджэнні савета прафілактыкі.

— Калі будуць выяўлены крытэрыі сацыяльна небяспечнага становішча сям'і, то савет прафілактыкі вымушаны звяртацца ў абласны каардынацыйны савет аб прызнанні непаўналетніх тымі, хто знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, — дадала намеснік старшыні камісіі па справах непаўналетніх Светлагорскага райвыканкама.

Службовая асоба звярнула ўвагу, што дакладна адсочваецца сітуацыя з пражываннем другога дзіцяці ў гэтай сям'і.

— Мама чатырохгадовай дзяўчынкі папрасіла пакінуць дачку пад наглядам прабабулі. Супрацоўнікі дзіцячага садка пацвердзілі, што ўмовы пражывання ў жанчыны добрыя, малой добра з родным чалавекам. Але з дарослым абавязкова было агаворана правіла, што дзяўчынка працягне наведваць дзіцячы садок і будзе пад наглядам педагогаў, — канстатуе Наталля Кендыш.

«Нас вельмі падтрымалі»

Дазнацца, як сям'я перажывае тое, што здарылася, атрымалася ад бабулі маці хлопчыка. Наталля Уладзіміраўна дома, у Светлагорску, — той чалавек, які з нецярпеннем чакае вяртання сваіх дарагіх дзяцей. Яна просіць не ўказваць імёны яе ўнучкі і праўнукаў, якія аказаліся ў цэнтры навін аб надзвычайным здарэнні ў Светлагорску. Бабуля марыць, каб хутчэй усё скончылася і забылася як страшны сон.

— Хлопчык наш — проста космасам пасланы, — не можа стрымаць хвалявання жанчына.

Яна ад усёй іх сям'і перадае нізкі паклон медыкам, што вельмі хутка прыехалі і аказалі дапамогу малому на месцы здарэння.

— Дзякуй вялікі гомельскім урачам, якія хутка адрэагавалі, правялі кансіліум у Светлагорску і перавялі яго ў вобласць. Мы вельмі ўдзячны ўсім медыкам, — дадае Наталля Уладзіміраўна. — Хачу падзякаваць таксама супрацоўнікам дзіцячага садка ў Светлагорску, куды ходзіць мая праўнучка. Яны нас вельмі падтрымалі. Малая наведвае садок і жыве цяпер са мной. Яна вельмі перажывала за брацікa пасля таго, што здарылася. Усё паўтарала: «Ён, выпаў, выпаў, бабуля!». Цяпер дзіця, дзякуй богу, супакоілася, стала спаць спакойна, гуляць.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Валодзін назваў умову, пры якой магчыма аднаўленне збожжавай здзелкі

Спікер Дзярждумы РФ Вячаслаў Валодзін пракаментаваў выхад Расіі са збожжавай здзелкі і назваў умову, пры якой Масква можа вярнуцца да пагаднення. Пра гэта паведамляе агенцтва РІА Навіны.

Расійскі палітык адзначыў, што ўдзел Расіі ў збожжавай здзелцы немагчымы, пакуль Украіна выкарыстоўвае бяспечны калідор для «ўчынення тэрарыстычных атак». Такую заяву ён зрабіў у сувязі з нядаўнім нападзеннем Кіева на Чарнаморскі флот у Севастопалі.

Таксама спікер Дзярждумы Расіі адзначыў, што Масква дала магчымасць Кіеву вывозіць збожжа для краін, якія маюць у гэтым патрэбу. Аднак паводле слоў расійскага палітыка, большая частка збожжа пайшла ў краіны ЕС.

Пытанне статусу Нагорнага Карабаха прапанавалі пакінуць наступным пакаленням

Пасол Расіі ў Арменіі Сяргей Капыркін прапанаваў пакінуць пытанне вызначэння статусу Нагорнага Карабаха наступным пакаленням. Яго цытуе ТАСС.

Паводле слоў пасла, статус Карабаха будзе вызначаны, калі сфарміруецца ўмова «прымальнага для ўсіх справядлівага вырашэння гэтага пытання».

«Але, зразумела, і аб гэтым гаварыў Прэзідэнт Пуцін на Валдайскім форуме, гэта павінен быць прадукт паміж Арменіяй і Азербайджанам», — дадаў Капыркін.

31 кастрычніка была абнародавана сумесная заява Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна, прэм'ер-міністра Арменіі Нікола Пашыняна і прэзідэнта Азербайджана Ільхама Аліева па Нагорным Карабаху. Лідары падкрэслілі важнасць актыўнай падрыхтоўкі да заключэння мірнага дагавора паміж Ерэванам і Баку.

Кароль Карл III шукае садоўнікаў для дзвюх сваіх рэзідэнцый

Адразу ў дзвюх рэзідэнцыях караля Вялікабрытаніі Карла III — Букінгемскім палацы і Віндзорскім замку — адкрыліся вакансіі садоўнікаў. Пра гэта паведамляе Daily Mail.

Садоўніку Букінгемскага палаца прапануецца аклад памерам £40 000 у год пры 39-гадзінным працоўным тыдні.

«ГЭТА НЕ ЧУЖАЯ, ГЭТА НАША БАБУЛЯ...»

НІЧЫЕ СТАРЫЯ?

А наогул, ідэя не новая — з 1990-х гадоў замяшчальныя сем'і для адзінокіх пажылых людзей і інвалідаў паступова пачалі з'яўляцца ва ўсім свеце. І для нашай краіны яна таксама, што называецца, «ляжала на паверхні». Замяшчальныя сем'і — гэта ж не толькі догляд (тым больш што большасць «усыноўленых» старых яшчэ ў стане пра сябе паклапаціцца). Гэта ў першую чаргу магчымасць зносін. Магчымасць стаць членам сям'і і перастаць вострa адчуваць адзіноту. Герантолагі не стамляюцца паўтараць: сацыяльная ізаляцыя пажылых людзей, з'яўляючыся сумнай прыкметай нашага часу, стварае асяроддзе для развіцця дэменцыі і ў цэлым скарачае працягласць жыцця старых.

— Каб нашы пажылыя людзі заставаліся актыўнымі, каб не сыходзілі ў псіханеўралагічныя дыспансеры ў стане, калі дэменцыя не паддаецца карэкцыі, вельмі важна, каб яны не заставаліся ў адзіноце, — падкрэслівае **галоўны герантолаг Беларусі Людміла ЖЫЛЕВІЧ**.

Яшчэ ў сярэдзіне (і нават у канцы) XX стагоддзя чалавек жыў і старэў у коле сям'і. І гэта правільна, фізіялагічна для чалавека: мы — сацыяльныя істоты, такімі нас задумала прырода.

Калі вы маеце зносіны, уключаецца велізарная колькасць кампанентаў: вы выбіраеце тэму размовы, успрымаеце суразмоўніка, адзначаеце, як ён успрымае вас. Мозг рэагуе на дзясяткі раздражняльнікаў зыходзячы з таго, як развіваецца дыялог.

Сучасны свет, робячы наша існаванне камфортнейшым, спрыяе раз'яднанню людзей — гэта адваротны бок тэхналагічнага прагрэсу. І калі ў маладосці недахопу зносін мы не адчуваем, то ў першую чаргу з адзінотай сутыкнуліся людзі сталага ўзросту. Многія з іх у нашы дні праводзяць «сам-насам» амаль увесь свой час, асабліва калі здарылася так, што блізкіх сваякоў у іх не засталося. Пры гэтым сацыяльная ізаляцыя — ключавы фактар хуткага развіцця сіндрому старэчай астэніі: паталагічнага старэння. Церпіць у першую чаргу псіхічная сфера — адбываецца зніжэнне кагнітыўных функцый, і дэменцыя заяўляе пра сябе «на поўны голас».

Словам, замяшчальная сям'я для пажылога чалавека — гэта і якасць жыцця, і шанц на шчаслівую старасць, якая «ў радасць», у асяроддзі блізкіх людзей. Але што атрымлівае сям'я, якая рашыла стаць замяшчальнай?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

З ПУНКТУ ГЛЕДЖАННЯ ЗАКОНА

Згодна з Палажэннем аб замяшчальнай сям'і, аказваць такія сацыяльныя паслугі можа дзеяздольны грамадзянін ва ўзросце ад 18 да 65 гадоў, які пастаянна пражывае на тэрыторыі Беларусі. Абодва бакі (і той, хто будзе клапаціцца, і той, пра каго будуць клапаціцца) звяртаюцца з заявай у цэнтр сацабслугоўвання па месцы жыхарства. Канчатковае рашэнне прымае мясцовы выканаўчы камітэт на падставе заключэння створанай з гэтай мэтай камісіі. Дагавор на аказанне такіх паслуг складаецца на тэрмін ад паўгода, але можа быць скасаваны і раней (калі не ўсё пойдзе гладка). Кантроль за ўмовамі пражывання пажылога чалавека ажыццяўляюць супрацоўнікі тэрытарыяльнага цэнтра. У першыя тры месяцы яны наведваюць замяшчальную сям'ю раз у два тыдні, потым — радзей (раз у месяц і затым — раз у квартал).

БЯСЦЭННЫ ЎНЁСАК

Як ужо гаварылася, узнагароджанне для замяшчальнай сям'і, якая прыняла да сябе пажылога чалавека, не прадугледжана. Вядома, пажылыя людзі ўносяць свой уклад у сямейны бюджэт (па закону, такая сума не павінна перавышаць 75 % пенсіі з улікам надбавак, даплат і павышэнняў). Але гэта не тыя грошы, якія могуць схіліць шалю вагі на карысць рашэння ўзяць у сям'ю староннягa пажылога чалавека. Больш за тое, у шэрагу выпадкаў гэтая сума, цалкам магчыма, нават не пакрые выдаткі на дастойнае ўтрыманне яшчэ аднаго члена сям'і. Калі сям'я клапоціцца пра інваліда І групы, які не можа сам сябе абслугоўваць, прадугледжаны выплаты ў памеры 100 % бюджэту пражытковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва. Калі такіх непрацаздольных у замяшчальнай сям'і двое, выплата складзе 150 % бюджэту пражытковага мінімуму. Пажылы чалавек можа выдзеліць жылплошчу замяшчальнай сям'і або пераехаць да іх, але яго квадратныя метры застаюцца яго ўласнасцю. Словам, матэрыяльны інтарэс выключаны.

Што ж кіруе людзьмі, якія прынялі рашэнне прытуліць адзінокую старасць? Фінансавы складнік тут ролі не адыгрывае, падкрэсліваюць супрацоўнікі ТЦСАН Кіраўскага раёна. Тут вядучая роля — у эмацыянальнай сферы. Іншымі словамі, замяшчальная сям'я — гэта не пра выгаду. Гэта пра пачуцці: пра чалавечае цяпло і дабрыню.

Дарэчы, колькасць замяшчальных сем'яў на Магілёўшчыне паступова павялічваецца. У 2021 годзе іх было каля трох дзясяткаў, цяпер іх колькасць паступова набліжаецца да 50. У невялікім Кіраўскім раёне на сённяшні дзень замяшчальных сем'яў для старых — тры.

— Гэтая форма работы вельмі дабратворна ўплывае на нашых адзінокіх пажылых людзей — хоць адзінокімі іх цяпер і не назавеш, — расказвае **намеснік дырэктара Кіраўскага раённага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Таццяна ДАШКЕВІЧ**. — Зразумела, з боку сацыяльнай службы існуе кантроль: як ставяцца да пажылых у «прыёмнай сям'і». І, як правіла, распавядаючы аб сваім новым жыцці, старыя ўсміхаюцца, іх настрой — пазітыўны, яны адчуваюць сябе абароненымі і любімымі.

Хто ж тыя людзі, якія згаджаюцца клапаціцца пра «чужую» старасць?

— Перш за ўсё, людзі, якія не лічаць, напрыклад, пажылых суседзяў «староннімі», — кажа Таццяна Іванаўна. — Менавіта таму больш замяшчальных сем'яў — у сельскай мясцовасці: мегаполісам гэтая грань ментальнасці ўласцівая ў меншай меры.

Трэба сказаць, што пяць гадоў таму ўпершыню падобная сацыяльная мадэль была апрабаваная ў Вілейскім раёне, і сёння ён сярод лідараў па колькасці замяшчальных сем'яў для старых. У Магілёўскай вобласці ў складзе лідараў — Кіраўскі раён.

Вельмі часта сям'я «ўсынаўляе» пажылога чалавека, які калісьці быў блізкі да бацькоў, што пакінулі гэты свет, які дапамагаў і падтрымліваў у дзяцінстве або юнацтве — так яны аддаюць доўг падзякі, распавядаюць спецыялісты сацыяльнага цэнтра. Акрамя таго, пажылыя людзі могуць даць сям'і вельмі многае: гэта не вымяраецца ў грашовых адзінках, але часам каштоўнейшае за грошы, падкрэсліваюць яны.

Старых «усынаўляюць» часцей людзі даволі сталага ўзросту — бліжэй да пажылога.

Больш за палову замяшчальных — сем'і з дзецьмі. То-бок сем'і, якім патрэбныя... бабулі і дзядулі. Тыя, хто заўсёды пасядзіць з дзіцем, выслухае і зразумее, хто будзе песціць унукаў і ў любой сітуацыі станавіцца на іх бок. Пагадзіцеся, калі вы ніколі не хадзілі з дзедам на рыбалку і не давяралі бабулі свае дзіцячыя перажыванні, ваша маленства было... няпоўным, ці што. Бабуля і дзядуля — найважнейшыя людзі ў жыцці любога дзіцяці, і нават калі ўнук або ўнучка становяцца дарослымі, яны застаюцца для бабулі і дзядулі аб'ектам невычэрпнай любові і клопату. Толькі бабуля і дзядуля прымуць унука або ўнучку цалкам і безумоўна, з усімі капрызамі, дзіцячым эгаізмам або падлеткавым крызісам, будуць абараняць нават перад бацькамі і апраўдаюць у душы, нават калі ў нейкай сітуацыі «ўнучак» відавочна не мае рацыю... І калі здарылася так, што лёс абдзяліў вас старэйшым пакаленнем сям'і — менавіта «прыёмныя» пенсіянеры змогуць, у сваю чаргу, запоўніць тую пустату і зрабіць сям'ю больш шчаслівай, кажуць супрацоўнікі Цэнтра сацыяльнай абароны насельніцтва Кіраўскага раёна.

Яшчэ адзін тып сем'яў, якія часцей за ўсё вырашаюцца стаць замяшчальнымі для адзінокіх пажылых людзей, — пары сталага ўзросту без дзяцей. Людзі хочуць падзяліцца любоўю і клопатам з тымі, каму яны асабліва патрэбныя. На самай справе, ім магчымасць адарыць кагосьці сваім цяплом патрэбная не менш, чым атрымаць яго — тым, хто ў гэтым мае патрэбу...

ПРА АСАБІСТЫ ПРЫКЛАД

Калі сям'я Манкеевых з аграгарадка Стайкі Кіраўскага раёна вырашыла стаць замяшчальнай для 91-гадовай Марыі Савелеўны Паладзенкі, некаторыя сталі пытацца Алу: маўляў, навошта табе тое?

— У мяне часам цікавяцца: «Навошта вы гэта робіце?» — распавядае жанчына. — Але Марыя Савелеўна нам як родная, мы заўсёды тут жылі разам. Яна не чужая, яна наша бабуля. Ды і мае дзеці і ўнукі яе любяць.

Ала была сяброўкай сваячкі Марыі Савелеўны, якая клапацілася пра яе. І калі дагледзець бабулю не было каму, Ала вырашыла ўзяць яе ў сваю сям'ю.

— Мая сяброўка часта ляжала ў бальніцы, і я прыглядала за яе цёткай. І калі паўстала пытанне, дзе будзе жыць адзінокі пажылы чалавек, бабуля сама сказала: «Пайду да радні». Гэта яна пра маю сям'ю так сказала: прывыкла да нас, лічыла роднымі, — распавядае Ала.

Суразмоўніца кажа: муж падтрымаў яе рашэнне, і ў цэлым у яе вялікай сям'і — трое дзяцей, чацвёра ўнукаў — усе ўхвалілі з'яўленне яшчэ аднаго чалавека. І вось ужо тры гады сям'я клапоціцца аб «сваёй бабулі».

— Маіх бацькоў ужо няма на свеце, і для мяне і маіх дзяцей Марыя Савелеўна стала роднай. Маленькія ўнукі лічаць яе сваёй прабабуляй.

«Яна добрая, не капрызная, цярплівая», — усміхаецца Ала. Кажа, Марыя Савелеўна, нягледзячы на сталы ўзрост, здольная сама сябе абслугоўваць: і адзяваецца-мыецца, і есць таксама сама, з лыжачкі карміць яе не трэба. Часам спявае сваёй «дачцэ» народныя песні — Ала любіць яе спевы слухаць.

— Пытаюся: ці баліць што-небудзь? Адказвае: усё ў парадку, што ж ты хочаш — мне ж хутка сто гадоў! — кажа жанчына.

Ала перакананая, што гэты ўчынак стане добрым прыкладам для малодшага пакалення сям'і, бо дзяцей дарослым трэба выхоўваць не словамі, а справамі. І значыць, у сталыя гады ніхто са старэйшага пакалення сям'і Манкеевых не застанецца сам-насам са старасцю і хваробамі.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Надрукавана ў «Полымі»: кастрычнік, 2022

ВОСЕНЬСКІЯ НАСТРОІ Ў ПАЭЗІІ І ПРОЗЕ

Кастрычніцкі нумар «Полымя» па традыцыі багаты на празаічныя і паэтычныя публікацыі. Адкрываецца часопіс падборкай вершаў Хведара Гурыновіча «Восеньскае». *«Змоўклі конікі ў лузе. / Блізка верасень босы. / Стог, адзіны ў акрузе, / Падпірае нябёсы. / Стог — адзін на пасёлак, / Бо адна ж і кароўка. / Сум паўзе па прасёлку, / Доўгі, быццам вяроўка...»* Традыцыі народнага жыцця, чалавек вясковы ў часе і прасторы, сузіранне навакольнай прыроды — вось лейтматыў вершаў Хведара Гурыновіча.

Заканчваецца ў кастрычніцкім нумары раман Людмілы Рублеўскай «Авантуры Пранціша Вырвіча, маршалка Менскага». Гэта — сёмы твор са знакамітага цыкла пісьменніцы. Ужо вядома, што раман убачыць свет і асобнай кнігай — у Выдавецкім доме «Звязда».

З паэтычнымі падборкамі ў часопісе выступаюць Іна Фралова («Экалогія душы»), Ніна Загарская («Акварэлі часу»), Генрых Тарасевіч («Мілей за ўсё») — аўтары, якія добра знаёмыя не толькі чытачам часопіса «Полымя».

Не абмініце апавяданні Святланы Бязлепкінай — «Таямніцы гатэля «ROYAL», Алеся Каждубa «Фацбалісты, ша!», празаічныя мініяцюры Адама Глобуса «Аўтапартрэт з усмешкай. Словы пра самога сябе». Варта заўважыць, што празаічны аддзел часопіса «Полымя» ад нумара да нумара становіцца ўсё мацнейшым. І хто даўно не разгортваў старонкі часопіса — знайдзіце яго ў бібліятэцы і таксама пераканайцеся ў гэтым.

У раздзеле «Навуковыя публікацыі» — «Семантыка і функцыі канцэптаў свой, чужы, свой — чужы, дом, страчаны прытулак у творах А. Адамовіча «Нямко» і Г. Бёля «Дом без гаспадара» Антона Папова і «Развіццё музычных вобразаў як прыём меладызацыі ў паэзіі Яўгеніі Янішчыц і Раісы Бараўковай» Вікторыі Смолкі.

Рубрыка «Да 100-годдзя часопіса «Полымя» працягвае прадстаўляць успаміны колішняга «палымянца» Генадзя Пашкова «Круціла жорны завіруха, або Ля цяпельца «Полымя». Праўдзівыя гісторыі ад іх удзельніка і сведкі». Са сваім успамінам пра «Полымя» і «палымянцаў» выступае Яўген Хвалей — «З доўгім поступам». У нумары знайшлося месца і рэцэнзіям на кніжныя навінкі, а ў раздзеле «Братэрства» — артыкул знанага даследчыка сербскай літаратуры, сербска-беларускіх літаратурных сувязяў, перакладчыка, доктара філалагічных навук Івана Чароты «Пра сваё па-сваяцку — сербам».

Мікола БЕРЛЕЖ.

ЗЯМЛЯ ГЕРОЯЎ І МЕСЦА ПОДЗВІГУ

Большасць нумароў падпольных газет у гады Вялікай Айчыннай вайны была надрукавана на востраве Зыслаў.

ЖОРСТКАЯ НЕАБХОДНАСЦЬ

Першыя нумары падпольных выданняў у партызанскай зоне выйшлі ў вёсцы Шостая брыгада (цяпер Дварэц). Рэдакцыя размяшчалася ў звычайнай вясковай хаце, дзе гаспадарыла Марфа Мігун. Аб гістарычным факце сведчыць мемарыяльная шыльда, якую ўрачыста адкрылі тут у маі 1975 года. Праўда, на месцы хаты, дзе некаторы час размяшчалася падпольная тыпаграфія, цяпер стаіць новая. Аднак памяць аб тым, што адбывалася тут у найбольш складаны перыяд у нашай гісторыі, захоўваецца дагэтуль — няхай і іншымі гаспадарамі, няхай і новымі жыхарамі Дварца.

Над выпускам «Звязды» і «Чырвонай змены» ў зоне партызанскіх злучэнняў працавала ўсяго некалькі чалавек: былы рэдактар Любанскай раённай газеты Піліп Касцюкавец, карэспандэнт даваеннай «Советской Белоруссии» Георгій Шчарбатаў, супрацоўнікі Капаткевіцкай раённай газеты Амяльян Шурпач, Аляксандр Сакевіч, Мікалай Курыка і Ніна Цыцько. Узначальваў абагульненую рэдакцыю дзвюх газет даваенны рэдактар «Чырвонай змены» Міхаіл Барашкаў.

Калі ў хаце Марфы Мігун размяшчалася друкарня, то ў суседняй, дзе гаспадарыла Марыя Бубіч, журналісты-падпольшчыкі жылі. Як успамінаў адзін з супрацоўнікаў рэдакцыі Амяльян Шурпач, які да самай пенсіі працаваў у «Звяздзе», умовы работы і быту былі суровыя. «Мы не мелі права нікуды, акрамя нашых кватэр, адлучацца, нікому нічога гаварыць пра свой занятак, — расказваў ён. — Нам, вядома, не падабалася ўсё гэта. Пасля шматлікіх паходаў, небяспечных аперацый апынуцца ледзь не пад арыштам — прыемнасці мала. Хутка мы пераканаліся, што суровыя ўмовы канспірацыі — не выдумка, а жорсткая неабходнасць».

АДНО ЖАДАННЕ — ХУТЧЭЙ ВЫЗВАЛІЦЬ РАДЗІМУ

Ствараць газеты ў тыле ворага — надзвычай рызыкоўная справа: у любы момант журналісты маглі трапіць у рукі да гітлераўцаў. Няпроста было друкаваць газеты і з тэхнічнага пункту гледжання: памяшканне не падыходзіла для выдавецкай дзейнасці, ды яшчэ ўвесь час нечага не хапала: то

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Герой Сацыялістычнай Працы Кузьма Іванавіч Шаплыка.

друкарскай фарбы, то паперы (бывала, што ў ход ішлі нават вучнёўскія сшыткі). Яшчэ больш складана было знаходзіць патрэбныя словы, каб не горш чым зброяй біць імі ворага. У журналістаў гэта выдатна атрымлівалася, аб чым сведчыць той факт, што чарговы выпуск «Звязды» або «Чырвонай змены» прыводзіў гітлераўцаў у шаленства — нацысты прыкладалі шмат намаганняў, каб знайсці падпольную рэдакцыю.

«Партызаны і партызанкі! — пісала ў адным з ваенных выпускаў «Звязда». — Мініруйце ўсе шляхі адходу нямецкіх войскаў. Пад адхон нямецкія эшалоны! У паветра аўтамашыны, танкі і гарматы праціўніка. Ірвіце сувязь і чыгуначнае палатно, нападайце на тылы, высочвайце і знішчайце штабы і склады гаручага і боепрыпасаў. Агнём і куляй сустракайце нямецкіх фашыстаў заўсёды і ўсюды!»

Пра подзвігі моладзі рэгулярна на сваіх старонках распавядала «Чырвоная змена». Наколькі яна была баявой, можна меркаваць па наступных радках: «Маладыя патрыёты! Не ідзіце з немцамі ні на якія згоды. Трымайцеся, каб вораг не пахіснуў вашай упэўненасці ў нашу перамогу, каб не завалодаў вамі. Усе на бой з гітлераўцамі за вызваленне сваёй Радзімы ад нямецкай тыраніі!» Пераканаўча ў маладзёжным выданні гучыць і паведамленне памочніка камісара па камсамолу энскай партызанскай брыгады Уладзіміра Ш.: «Моладзь і камсамольцы гараць адным жаданнем — хутчэй вызваліць сваю Радзіму ад нямецкай няволі. Зварот воінаў-беларусаў да партызанаў і партызанак, да ўсяго беларускага народа, поспех Чырвонай Арміі ўзнялі новую хвалю баявой актыўнасці». Журналісты-падпольшчыкі рэгулярна атрымлівалі перамогі на інфармацыйным полі бою.

У партызанскім краі «Звязда» выходзіла два разы на тыдзень — па суботах і серадах, «Чырвоная змена» — па нядзелях. Часцейшая перыядычнасць была проста не па сілах невялікаму рэдакцыйнаму калектыву. Мала было толькі напісаць публікацыю і змясціць яе ў газету: дзякуючы сучасным сродкам яно робіцца вельмі хутка, раней жа гэта быў вельмі працаёмкі працэс. Нягледзячы на тое, што самі партызаны, адказныя падпольныя партыйныя і камсамольскія работнікі прыносілі ў рэдакцыю матэрыял, журналісты рэгулярна знаходзіліся «ў камандзіроўках». Здабываючы актуальную інфармацыю з месца падзей, яны разам з народнымі мсціўцамі ўдзельнічалі ў аперацыях па разгроме варожых гарнізонаў, у дыверсіях на чыгунцы і дарогах — а значыць, увесь час знаходзіліся пад куляй. Нярэдка, калі вораг быў зусім побач, замест алоўкаў і вярстатак у рукі даводзілася браць аўтаматы.

ПРАЎДЗІВА І ТРАПНА

У партызанскай зоне калектыву «Чырвонай змены» і «Звязды» часта прыходзілася змяняць месца дыслакацыі — такія абставіны ваеннага часу. У цяперашнім Дварцы выйшла па некалькі выпускаў газет. Ствараліся выданні і ў іншых населеных пунктах. Асноўнай жа «прапіскай» у партызанскім краі для найстарэйшых газет Беларусі стаў легендарны востраў Зыслаў. Менавіта тут у гады акупацыі размяшчаліся Мінскія падпольныя абкамы КП(б)Б і ЛКСМБ, Любанскі падпольны РК КП(б)Б, штабы некаторых партызанскіх злучэнняў, партызанскі аэрадром, а таксама рэдакцыя любанскай раённай газеты «Кліч Радзімы».

На Любаншчыне «Звязда» ўбачыла свет 98 разоў (усяго ў партызанскай зоне было выпушчана 105 нумароў газеты). У тыле ворага выйшла 48 выпускаў «Чырвонай змены». Уклад гэтых дзвюх газет у барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі вельмі істотны. Журналісцкае слова праўдзіва расказвала аб падзеях на фронце, выкрывала сапраўдныя намеры акупантаў, заклікала папаўняць шэрагі народных мсціўцаў. Насельніцтва з нецярпеннем чакала чарговыя выпускі газет, чытала кожную змешчаную публікацыю і, вядома, добра разумела, што кожны радок быў напісаны ў неверагодна складаных умовах, з рызыкай для жыцця.

У сакавіку 1944 года маладзёжная газета адасобілася ад «Звязды» і пачала выдавацца ў вызваленым Гомелі, дзе яе ўзначаліў і рэдагаваў Іван Матыль. Пасля вызвалення сталіцы выданне беларускай моладзі вярнулася ў Мінск. У ліпені 1944 года аднавіла тут сваю дзейнасць і «Звязда». Займеўшы асобныя рэдакцыі, уласныя штаты творчых супрацоўнікаў, маючы сваю перыядычнасць і тэматычную скіраванасць, дзве рэспубліканскія газеты заўсёды крочылі побач. Грунтуючыся на гераічным мінулым, яны, як дзве сястры, дапаўнялі адна адну ў айчынным медыяполі. Невыпадкова, калі ў красавіку 2002 года «Чырвоная змена» спыніла выхад як самастойнае выданне, яе далучылі да «Звязды», дзе газета выходзіць у якасці дадатку пад назвай «Чырвонка. Чырвоная змена». Два перыядычныя выданні ствараюцца ў адной рэдакцыі.

СЛАВА ШАПЛЫКІ

Подзвіг супрацоўнікаў дзвюх газет увекавечаны не толькі ў Мінску («Звяздзе» тут пастаўлена некалькі помнікаў), а і таксама на Любаншчыне: і на Зыславе, і ў канкрэтных населеных пунктах, дзе хоць і часова, але знаходзілася падпольная рэдакцыя (у тым ліку ў цяперашнім Салігорскім, Слуцкім раёнах). Калі ж імя газеты «Звязда» носіць адзін з праспектаў сталіцы, то ў гонар «Чырвонай змены» ў Любанскім раёне яшчэ да вайны быў названы цэлы калгас.

Дарэчы, Любаншчына ўвайшла ў гісторыю Беларусі не толькі як партызанскі край. Гэтая зямля, якая натхняла самога Янку Купалу (менавіта тут класік напісаў знакамітую паэму «Над ракой Арэсай») і іншых знакамітых пісьменнікаў, дала краіне трох Герояў Савецкага Саюза, а таксама 18 Герояў Сацыялістычнай Працы. Сярод іх — Кузьма Іванавіч Шаплыка, імем якога быў названы калгас «Чырвоная змена».

Усё, як той казаў, па заслугах. 51 год Кузьма Іванавіч кіраваў гаспадаркай, якая стала адной з перадавых ва ўсёй Беларусі. Ці думаў пра гэта колішні партызан-разведчык, які пасля вызвалення вярнуўся ў родныя мясціны, на Любаншчыну, і праз год узначаліў калгас? Як адданы Радзіме баец (аб гэтым сведчыць яго ўзнагароды: ордэн Чырвонай Зоркі, медалі «За адвагу», «За баявыя заслугі»), ён прасіўся на фронт. Не адпусцілі. Арганізатарскія здольнасці Шаплыкі былі неабходныя для аднаўлення разбуранай вайной народнай гаспадаркі. І Кузьма Іванавіч з усёй адказнасцю, якая была ўласцівая яго характару, узяўся за даручаную справу. Неўзабаве слава аб Шаплыку грымела на ўсю краіну, за яго эксперыментатарскімі рашэннямі сачылі і па тэлебачанні, і ў прэсе. У гасцях у легендарнага старшыні калгаса бываў і сам Машэраў.

Нягледзячы на такую ўвагу з боку найвышэйшага кіраўніцтва краіны і вялікую колькасць ганаровых званняў (Герой Сацыялістычнай Працы, кавалер трох ордэнаў Леніна, трох ордэнаў Працоўнага Чырвонага Сцяга, «Знака Пашаны», заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Беларусі, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР і іншае), ён заўсёды быў сціплым чалавекам, які, не шкадуючы сябе, імкнуўся як мага больш зрабіць добрых спраў, дапамагчы людзям. Пры Кузьме Іванавічы цэнтр гаспадаркі — вёска Сарачы — стала прыгожым, сучасным пасёлкам. На вясковых вуліцах з'явіліся шматпавярховыя жылыя дамы, былі пабудаваны адміністрацыйны будынак, гасцініца, гандлёвы цэнтр, дзіцячы садок, школа, кафэ-рэстаран, Дом быту, Палац культуры. У 1971 годзе разам з атрыманнем высокай узнагароды — ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга — гаспадарка стала адной з найбольш паспяховых у Беларусі.

11 красавіка 1997 года Кузьма Шаплыка пайшоў з жыцця. Аднак галоўнае яго тварэнне — калгас «Чырвоная змена» — жыве дагэтуль. Называецца, праўда, па-сучаснаму — адкрытае акцыянернае таварыства — і носіць імя чалавека, які не толькі праславіў гэты невялічкі куточак Любаншчыны на ўсю краіну, а і зрабіў жыццё яго жыхароў больш камфортным і прыстойным. Удзячныя нашчадкі ў гонар Кузьмы Шаплыкі назвалі не толькі гаспадарку. Імя Героя Сацыялістычнай Працы ў аграгарадку Сарачы носіць вуліца, у Любані ў гонар сапраўднага беларуса ўстаноўлены помнік і памятны знак. Беларусы памятаюць сваіх герояў — і тых, хто змагаўся з ворагам на франтах і ў акупацыі, і тых, хто праслаўляў сваю Айчыну ўжо на мірных палетках.

Вераніка КАНЮТА.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

На сваёй зямлі

«У КОЖНЫМ МЕСЦЫ ЁСЦЬ ДА ЧАГО ПРЫКЛАСЦІ РУКІ...

ёсць дзе праявіць фантазію і ўмельства»

ГАЗЕТА «Звязда» досыць часта друкуе артыкулы аб тым, як жыхары вёсак, мястэчкаў, гарадоў наводзяць парадак на сваіх вуліцах, у дварах, як па месцы жыхарства ладзяць розныя святы. Вось такое з нагоды юбілею адбылося і ў нас, а напярэдадні...

Да юбілею Гайны (а ёй сёлета шэсцьсот дзевяцьсот дзевяцьсот... ды яшчэ і дваццаць пяць!) мы пачалі рыхтавацца загадзя. У сацыяльных сетках я змясціла зварот да ўсіх неабыякавых, папрасіла выказаць свае прапановы па падрыхтоўцы і святкаванні гэтай прыгожай даты. Першай адгукнулася мая былая вучаніца Таццяна Матусевіч. Яна звязалася са сваімі аднакласнікамі, з аднавяскоўцамі, якія жывуць у іншых месцах, і працэс, што называецца, пайшоў: прычыніца да справы абяцалі многія...

Пра свае намеры навесці парадак у парку, на крынічцы і на ўчастку рэчкі паміж дзвюма дарогамі, а таксама выдаць кнігу аб шасці стагоддзях мястэчка мы расказалі на прыёме ў старшыні райсавета. Тады ж прапанавалі дату святкавання: сярэдзіна жніўня, каталіцкае Успенне Багародзіцы, на якое ў Гайне цягам стагоддзяў праходзілі вялікія кірмашы.

Пасля гэтага наступаў час дзейнічаць, і я, забягаючы наперад, скажу: мы зрабілі ўсё, што планавалі. У Гайне з'явілася некалькі цудоўных месцаў, якія радуюць сваёй прыгажосцю, служаць візітоўкамі для нашых гасцей. Прычым зроблена ўсё талакой, клопатам гайненцаў і іх нашчадкаў, асобных дачнікаў і нават тых, хто ніколі не жыў тут, а проста зразумеў наш клопат. (Зазначу, што нямала было і тых, хто называў нас дзівакамі, а то і адкрыта смяяўся.)

Прывяду хіба некалькі лічбаў: амаль 70 чалавек сваім рублём, што называецца, падтрымалі выданне кнігі, 40 — ахвяравалі сродкі на набыццё матэрыялаў, неабходных для вырабу лавак, ветрака, для аздаблення крыніцы. Асаблівыя словы ўдзячнасці Міхаілу Пашэвічу, які набыў другое кальцо для крыніцы, дапамог з плітамі для ўмацавання яе берагоў, утрох, разам з сынам і пляменнікам, мужчыны ачысцілі ход крынічнай вадзе.

Калі наогул, то проста дзіву даешся, як можна было столькі зрабіць сіламі жменькі людзей, за тры месяцы, уручную, без капейкі дзяржаўных грошай! Парк, а дакладней сквер у цэнтры вёскі, ачышчаны ад смецця, па ім развезены два вялікія прычэпы завознай зямлі. Па перыметры і на клумбах высаджаны кветкі і кусты.

Віктар Матусевіч, нягледзячы на праблемы са здароўем, зрабіў для сквера адмысловыя лаўкі. Разам з сынамі і Сяргеем Кудрэвічам мужчыны змайстравалі дах для крынічкі, лесвічку (з узорнымі парэнчамі!) для спуску да вады, дэкаратыўны млын... Да іх каманды ўдала далучыўся Андрэй Вашчышын, здатны на розныя цікавыя прыдумкі.

Аднак і зноў жа ўсё аздабленне было зроблена пасля таго, як рукамі 10—12 чалавек абапал крыніцы высеклі сухія дрэвы, вывезлі залежы смецця, ачысцілі берагі, вынішчылі баршчэўнік.

А найболей у памяці сакавіцкія нядзельнікі па ачыстцы рэчкі, на якія выходзіла па 20 і больш чалавек. Асноўную работу — з бензапілой — браў на сябе Іван Кавалеўскі, усе астатнія — хто ачышчаў берагі, хто даставаў з вады рознае смецце, абломкі дрэў... Потым мы ўручную ўклалі два МАЗы шчэбеню на топкі ўчастак дарогі, на подступы да крыніцы, абкасілі берагі і дарогу, паставілі лаўкі.

...Да 1 ліпеня ўсё запланаванае было зроблена, кніга «Шэсць стагоддзяў Гайны» з дапамогай Іны Шэшко выйшла. Усе, хто прымаў удзел у добраўпарадкаванні нашых аб'ектаў, 2 ліпеня, у дзень вызвалення мястэчка ад фашысцкіх захопнікаў, сабраліся на свята падвядзення вынікаў. Да яго была падрыхтавана цэлая праграма з экскурсам у гісторыю вёскі, з узнагароджаннем, з аўтарскімі песнямі пра Гайну, з прыпеўкамі пра нашу працу і нават з гімнам.

Вельмі кранальнай атрымалася частка праграмы, прысвечаная вайне. Яе мы не рыхтавалі загадзя: проста ўсе расказвалі пра сваіх родных, пра гады акупацыі, спявалі песні.

Назаўтра, 3 ліпеня, мы ўсклалі кветкі да помніка землякам, на плітах якога 186 прозвішчаў загінулых.

А 13 жніўня на плошчы, дзе некалі праходзілі кірмашы, адбылося свята з вялікім канцэртам, атракцыёнамі, гандлёвымі палаткамі, салдацкай кашай, экскурсіяй на мясцовую аграсядзібу, асвячэннем крынічкі. Раённыя ўлады падарылі аграгарадку абсталяванне для дзіцячай пляцоўкі.

...У газетах досыць часта пішуць пра людзей залатога ўзросту, пра тое, як зрабіць іх жыццё цікавым. Дам параду: бярыце прыклад з нас! У кожным месцы ёсць да чаго прыкласці рукі, ёсць дзе праявіць сваю фантазію і ўмельства.

Тамара Кохан,
м. Гайна, Лагойскі раён.

Ганарымся!

КРЫНІЦА ВЕДАЎ І НАТХНЕННЯ

Нашай школе 85! Яна — першая сярэдняя ў Мар'інай Горцы. Яна — першая і цяпер адзіная гарадская беларускамоўная. І зноў жа першая, дзе з'явіліся групы дзіцячага садка і дзе створаны ўмовы для навучання і выхавання дзяцей з асаблівасцямі развіцця. Іншымі словамі — гэта сапраўдны адукацыйны комплекс.

Некалі, у 1937-м, школа размяшчалася ў двухпавярховым цагляным будынку і мела 10 вучэбных класаў. Матэрыяльна-тэхнічная база была вельмі сціплай, падручнікі — на дваіх, а то і на траіх вучняў... І пры гэтым працавалі гурткі мастацкай самадзейнасці, рыхтаваліся святочныя прадстаўленні, дэманстраваліся фільмы... Нашы вучні марылі стаць ваеннымі, лётчыкамі, настаўнікамі, інжынерамі, аграномамі, але... усё перакрэсліла вайна

У гады Вялікай Айчыннай на тэрыторыі Мар'інай Горкі дзейнічала падпольная партыйна-камсамольская група. Наш выпускнік Уладзімір Мацкевіч быў там радыстам, тройчы паранены ён кожны раз вяртаўся ў строй, каб працягваць барацьбу і ўрэшце прыняць удзел у знакамітым парадзе Перамогі...

Многія іншыя выпускнікі, настаўнікі, вучні да яе, на жаль, не дажылі: на франтах і ў партызанах загінулі завуч школы Іван Размысловіч, настаўнікі Рыгор Шкляр, Аляксандр і Лідзія Нічыпаровічы, выпускнікі Яўген Васілеўскі (навучэнец Таганрогскага авіяцыйнага вучылішча), Доніл Ідэльчык (студэнт Ленінградскага ўніверсітэта), вучаніца Вольга Бамбурава...

У будынку школы ў час вайны знаходзілася нямецкія казармы, ад якіх пасля адступлення засталіся толькі сцены.

Нягледзячы на гэта, адразу пасля вызвалення краіны дзеці зноў селі за парты (хто — у разбураным будынку, хто — у памяшканнях рэдакцыі райгазеты і аптэкі). Вучыліся ў тры змены, без падручнікаў. Матэрыял засвойвалі па цудам захаваных канспектах настаўнікаў. Сярод іх былі Веньямін Ізраелевіч Мышалаў, Аляксандр Васільевіч Крывашчук, Юрый Навумавіч Борд, былыя франтавікі Мікалай Аляксеевіч Цялішчаў, Барыс Мікалаевіч Прасвірын, Аляксей Аляксандравіч Хрулёў, Андрэй Міхайлавіч Юркевіч... Школа, нягледзячы на цяжкасці, змагла наладзіць паўнавартасны адукацыйны працэс. У 1960-м, дзякуючы агульным намаганням, у нас з'явіліся спартыўная зала і пляцоўка на вуліцы, дзе першыя крокі да вялікіх перамог зрабіў удзельнік Алімпійскіх гульняў, дзевяцікратны рэкардсмен краіны ў хадзьбе на 20 км Артур Меляшкевіч.

У гэты ж час з'явіліся вытворчыя майстэрні і доследнае поле, дзе вырошчвалі яблыні, грушы, вішні, школа стала пераходзіць на кабінетную сістэму навучання. Імёны тагачасных дырэктараў Івана Барысавіча Дубінкі, Івана Васільевіча Макухіна, Аляксандра Епіфанавіча Карабцова, Віктара Сцяпанавіча Тарашкевіча, Абрама Маркавіча Гелера, Дзмітрыя Мікалаевіча Стасевіча, Тамары Ільінічны Іваніцкай упісаны ў гісторыю, у лёсы людзей, вялікімі, а то і залатымі літарамі.

...Са з'яўленнем у горадзе новых школ у нашай зменшылася колькасць навучэнцаў, мяняўся статус, назва і нават адрас. У новым будынку 35 вучэбных кабінетаў, сталярная і слясарная майстэрні, актавая і дзве спартыўныя залы, сталовая, сучасны медпункт... Школа ўпэўнена крочыць наперад: 25 нашых настаўнікаў і выхавальнікаў маюць вышэйшую катэгорыю, 8 педагогаў (чым не падстава для гонару?) — нашы выпускнікі. Яны ж, былыя вучні, прыводзяць да нас сваіх дзяцей.

...Як і ў кожнай установе адукацыі, у нас ёсць дасягненні ў самых розных конкурсах, прадметных алімпіядах, даследчай дзейнасці, мастацкай самадзейнасці, спартыўных спаборніцтвах...

Але ж ёсць і тое, што робіць нас адметнымі. У гэтым навучальным годзе адчыніліся дзверы трох груп дзіцячага садка, створаны класы і для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Адзін з пасылаў, які імкнёмся данесці да навучэнцаў, — мы ўсе розныя, але павінны стаць адной вялікай сям'ёй, у якой з радасцю дапамагчы іншаму. У нас створана безбар'ернае асяроддзе, працуе бацькоўскі клуб «Мы разам», профільны лагер «Вытокі». Дзясяткі нашых юнакоў і дзяўчат сталі выпускнікамі профільных класаў педагагічнага і спартыўнага напрамкаў, паспяхова працуюць авіямадэльны і ракетамадэльны гурткі. Кіраўнік іх Уладзімір Пасюкоў упэўнены, што сучасным дзецям цікавы не толькі камп'ютарныя гульні, але і тэхнічнае канструяванне. У школе ёсць асобнае памяшканне для вывучэння тэорыі авія- і ракетабудавання, вучні працуюць з чарцяжамі, ствараюць уласныя мадэлі і вяртаюцца чэмпіёнамі альбо прызёрамі міжнародных (!) спаборніцтваў.

А ўсё таму, што ў калектыве працуюць сапраўдныя педагогі, здольныя разгледзець таленты, убачыць, хто з вучняў можа стаць доктарам, настаўнікам, прадпрымальнікам, аграномам, зрабіць усё, каб выпускнікі змаглі адбыцца ў жыцці, у сваіх прафесіях. Школа ўсе свае 85 гадоў працавала і працуе дзеля вучняў, і яны не падводзяць: знаходзяць сваё месца ў жыцці, вытокі якога пачыналіся з крыніцы ведаў.

Вадзім Кушняроў,
дырэктар Мар'інагорскага вучэбна-педагагічнага комплекса дзіцячы сад — сярэдняя школа.

Чалавек — чалавеку

З настальгіяй па сапраўдным

Сёння ўжо мала хто піша ручкай. Навошта, калі пад рукой клавіятура: націскай клавішы, чытай, выдаляй...

Я вучыўся пісьму яшчэ ручкай з пяром. Пры гэтым трэба было прызвычаіцца да чарніліцы (шкляной альбо белай, керамічнай, з абадком...), каб не набраць на пяро лішняй вадкасці, каб не нарабіць кляксаў... Што, на жаль, не вельмі ўдавалася, асабліва дома, калі хацелася хутчэй зрабіць «дамашку» і лішнюю гадзіну пагуляць...

Потым надышоў век шарыкавых ручак. У маім стале іх цэлая калекцыя. Вось урачыста-чырвоная з надпісам «Звязда». Выдавецкі дом». Гэта — прыемны напамін аб перамозе ў конкурсе на найлепшую вясёлую і праўдзівую гісторыю. А вось вытанчана-беленькая з выявай першага нацыянальнага канала беларускага радыё, якая прыйшла да мяне, калі стаў фіналістам літаратурнага конкурсу «Бацькаўшчына светлая мая».

Ёсць яшчэ ручка-падарунак ад «Беларускай лясной газеты» за супрацоўніцтва. Яна — з зялёненькімі рыскамі, якія сімвалізуюць елачку... Чырвоная ручка з санаторыя «Парэчча» — за ўдзел у канцэрце, за верш... І яшчэ шэраг ручак, купленых, прывезеных, падараваных...

А вось маёй першай ручкі — той, з пяром — на жаль, няма, хоць мець хацелася б. Яшчэ і таму, што ў чацвёртым класе падпісваў ёю віншаванне адной сімпатычнай дзяўчынцы, што ў дзясятым...

Ручка, асадка, пісьмовыя зносіны выхоўвалі нас зусім не горш, чым сённяшні інтэрнэт. Ці не так?

Аляксандр Матошка,
Расонскі раён.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

2 лістапада 2022 г. № 42 (678)

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ТЭМА ТЫДНЯ

ПАЛІТЫЧНАЯ ТРАНСФАРМАЦЫЯ ВАЧЫМА ГРАМАДЗЯН

Фота БелТА і Лізаветы ГОЛАД.

Дыялогавыя пляцоўкі праходзяць па ўсёй краіне.

СЁННЯ заканчваецца абмеркаванне законапраекта «Аб Усебеларускім народным сходзе», у якім на шматлікіх дыялогавых пляцоўках брала ўдзел без перабольшання ўся краіна. Падчас усенароднага абмеркавання важных і для дзяржавы, і для грамадства законапраектаў — а цяпер абмяркоўваюцца і змяненні ў Выбарчы кодэкс — да яго падключыліся дэпутаты ўсіх узроўняў і члены Савета Рэспублікі. У гэтым нумары мы сабралі меркаванні ўдзельнікаў дыялогавых пляцовак, якія падзяліліся і атмасферай, у якой яны праходзілі, і ўласным бачаннем маючых адбыцца заканадаўчых навацый.

Размова на роўных

З адным з сенатараў — старшынёй Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Сяргеем СІЎЦОМ — карэспандэнт «МС» працавала на дзвюх цікавых сустрэчах — з навучэнцамі Мінскага каледжа электронікі і супрацоўнікамі Мінскага аўтамабільнага завода. Розныя мэтавыя аўдыторыі, розныя ўзроставыя катэгорыі, але гутарка і там, і там адбылася плённая.

Адной з тэм сустрэчы сенатара з педагагічным калектывам і навучэнцамі стала інфармаванне аб асноўных навацыях, якія адлюстраваны ў законапраекце аб УНС.

— Новы закон датычыцца фарміравання новай мадэлі палітычнай сістэмы нашага грамадства. У ім будуць адлюстраваны найлепшыя практыкі прадстаўнічай дэмакратыі, калі ўсе групы насельніцтва без выключэння атрымліваюць правы прыняцця стратэгічных рашэнняў у развіцці грамадства і дзяржавы, — адзначыў Сяргей Сівец.

— Сустрэча ў Мінскім каледжы электронікі адбылася невыпадкова. У адпаведнасці са змяненнямі Канстытуцыі, з'явіўся новы артыкул, датычны моладзі. А менавіта — абавязацельства дзяржавы садзейнічаць духоўнаму, маральнаму і фізічнаму развіццю моладзі, ствараць умовы для рэалізацыі іх патэнцыялу, — расказаў сенатар. — Ёсць яшчэ адна катэгорыя суб'ектаў, якая атрымлівае асаблівую ўвагу ад дзяржавы паводле абноўленай Канстытуцыі, — гэта людзі з інваліднасцю і пажылыя грамадзяне. У прыватнасці, датычна асоб з абмежаванымі магчымасцямі 47-м артыкулам прадугледжана, што інваліды прыраўноўваюцца ў сваіх правах да ўсіх грамадзян нашай краіны і дзяржава спрые іх інтэграцыі ў грамадства. Мінскі дзяржаўны каледж электронікі — добры прыклад таго, як ажыццяўляюцца канстытуцыйна-прававыя палажэнні на практыцы.

Сапраўды, адной з важных адметнасцяў каледжа з'яўляецца тое, што ён дае магчымасць атрымаць адукацыю дзецям з інваліднасцю. Напрыклад, сёлета ўстанова выпускае праграмістаў: у дзяцей поўнасцю адсутнічае зрок, але яны на выдатным узроўні авалодалі ведамі. Іх вучаць з дапамогай камп'ютарнай праграмы, якая агучвае аперацыі. Але пры гэтым навучэнцы авалодваюць не толькі спецыяльнымі тэхналогіямі — іх вучаць працаваць і на звычайным камп'ютары.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

Працаваць эфектыўна і зладжана

ВЫНІКІ сацыяльна-эканамічнага развіцця Мінска за дзевяць месяцаў абмеркавалі на пасяджэнні Мінгарвыканкама. У мерапрыемстве прыняла ўдзел Старшыня Савета Рэспублікі, упаўнаважаная Прэзідэнта па горадзе Мінску Наталля КАЧАНАВА.

Як адзначыла, звяртаючыся да ўсіх прысутных, спікер верхняй палаты парламента, тэзісы Прэзідэнта неабходна ведаць на памяць. Гэта датычыцца абстаноўкі як у краіне, так і ўвогуле ў свеце. «Было сказана: кожны павінен рабіць на сваім рабочым месцы ўсё магчымае, каб працаваць эфектыўна», — нагадала Наталля Качанава.

Паводле яе слоў, няма апраўдання неасваенню бюджэтных сродкаў: «Неасваенне — гэта злачынства. Трэба жорстка пытацца з тых службовых асоб, хто гэта дапускае. У горадзе ёсць пытанні, якія сёння трэба вырашаць. Напрыклад будаўніцтва новай інфекцыйнай бальніцы і інш. Перад людзьмі, якія адказваюць за гэта, павінны быць пастаўлены жорсткія задачы». Пры гэтым Наталля Качанава падкрэсліла, што за ўсё, што ёсць у горадзе, у тым ліку і за прадпрыемствы рэспубліканскай формы ўласнасці, адказвае гарвыканкам.

Старшыня Савета Рэспублікі звярнула ўвагу на тое, што найбольш важна для горада выканаць два паказчыкі: ВРП (валавы рэгіянальны прадукт. — **«Зв.»**) і інвестыцыі. «У Мінска сёння вялікі патэнцыял — працоўныя рэсурсы, сродкі — і няма ніякіх перадумоў, каб якія-небудзь паказчыкі і заданні не выконваліся, — заўважыла яна. — Трэба ўсім працаваць зладжана, на вынік. Людзей трэба падтрымліваць, але яны павінны разумець, што трэба працаваць».

Што датычыцца пытання занятасці насельніцтва, якое таксама абмяркоўвалася падчас пасяджэння, па словах Наталлі Качанавай, трэба задзейнічаць грамадзян, якія не занятыя ў эканоміцы. Пастаўлена задача — трымаць на кантролі і своечасовасць аплаты працы.

Стратэгічнае саюзніцтва

НА мінулым тыдні Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА з рабочым візітам наведала Самарканд. Ва Узбекістане спікер верхняй палаты парламента прыняла ўдзел у мерапрыемствах Міжпарламенцкай асамблеі дзяржаў — удзельніц СНД, а таксама правяла шэраг сустрэч са сваімі калегамі з іншых краін.

Падчас 54-га пленарнага пасяджэння Міжпарламенцкай асамблеі краін СНД Наталля Качанава звярнула ўвагу на тое, што ў цяперашніх рэаліях значнасць супрацоўніцтва дзяржаў — удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў узрастае ў некалькі разоў. «Навекі парodненыя агульнай сямідзесяцігадовай гісторыяй, мы дагэтуль глыбока прасякнуты адзіным грамадска-палітычным духам і шчыльна злучаны эканамічнымі артэрыямі, — адзначыла парламентарый. — Наша стратэгічнае саюзніцтва жыццёва неабходна нам і ўсім маральна свабодным ад глабалісцкага дыктату краінам і народам».

Па словах Старшыні Савета Рэспублікі, адказам на выклікі сучаснасці павінна стаць актывізацыя міжпарламенцкага ўзаемадзеяння на постсавецкай прасторы. «Мы павінны быць як ніколі адзіныя — дэманстраваць прынцыповасць у сумесных падыходах і аказваць адзін аднаму гарантаваную падтрымку на міжнародных пляцоўках».

Наталля Качанава таксама прыняла ўдзел у сустрэчы кіраўнікоў парламентаў дзяржаў — удзельніц Еўразійскага эканамічнага саюза, якая адбылася ў Самаркандзе ў рамках сесіі Міжпарламенцкай асамблеі краін СНД. Асноўнай тэмай гутаркі стала правядзенне ў 2023 годзе сумеснага маладзёжнага культурна-адукацыйнага праекта «Цягнік Памяці».

Вераніка КАНЮТА.

ПАЛІТЫЧНАЯ ТРАНСФАРМАЦЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Дзякуючы інклюзіўным сродкам, дзеці з парушэннямі слыху, а таксама апорна-рухальнага апарату вучацца майстэрству фатаграфіі. Каледж дае навыкі адразу ў некалькіх напрамках: рэстаўрацыя старых фотаздымкаў, разуменне тэхнічных сродкаў і непасрэдна ўменне здымаць.

— Гэта першая група па дадзенай спецыяльнасці, — адзначыў **дырэктар Мінскага дзяржаўнага каледжа электронікі Георгій КОЗЕЛ**. — Мы самі знаходзім педагогаў для такіх дзетак, самі працаўладкоўваем іх і пасля суправаджаем яшчэ два гады. Для нас самае галоўнае пытанне і мэта ў тым, каб гэтых дзяцей узялі на работу. Мы павінны фарміраваць асяроддзе, у якім кожны кіраўнік будзе ганарыцца тым, што ў яго камандзе ёсць работнік з асаблівасцямі.

У сваю чаргу, Сяргей Сівец падкрэсліў, што атрыманую інфармацыю абавязкова перадасць у Прэзідыум Савета Рэспублікі: інклюзія ў навучанні — адна з тэм, якой верхняя палата парламента і яе кіраўніцтва аддаюць асаблівую ўвагу.

***

Сур'ёзная размова адбылася і на Мінскім аўтамабільным заводзе.

— Мы разам з вамі перажываем вельмі важны этап для нашай краіны. Наша мэта заключаецца ў тым, каб акумуляваць усе ініцыятывы і прапановы, якія пачулі ў рамках шматлікіх дыялогавых пляцовак, — паведаміў Сяргей Сівец. — Яшчэ раз падкрэслю: нам вельмі важна пачуць зваротную сувязь, зразумець, як грамадзяне нашай краіны бачаць палітычную трансфармацыю.

Сенатар адзначыў, што ў Беларусі ўжо ёсць добры вопыт грамадскага абмеркавання такіх важных нарматворчых дакументаў. Тым не менш, прынццэ законапраектаў суправаджаецца рознымі пытаннямі ад грамадзян. Напрыклад, пытанне фарміравання УНС:

— Парадыгма, якая лягла ў аснову інтэгравання УНС у палітычную сістэму Беларусі, — прадстаўлене інтарэсаў усіх слаёў нашага насельніцтва. Таму падчас фарміравання нашай мэтай быў максімальны ахоп прадстаўнікоў трох галін улады: заканадаўчай, выканаўчай і судовай; прадстаўнічых органаў улады і прадстаўнікоў суб'ектаў грамадства, — распавёў Сяргей Сівец.

Яшчэ адно пытанне, якое гучала ў рамках дыялогавых пляцовак, — роля УНС у палітычным жыцці грамадства і яго адрозненне ад Нацыянальнага сходу Беларусі. Сенатар падкрэсліў, што асноўнай адметнасцю Нацыянальнага сходу з'яўляецца наяўнасць заканадаўчай улады. Зона адказнасці Нацыянальнага сходу — падрыхтоўка і прыняцце законаў, якія з'яўляюцца асноўным нарматыўным рэгулятарам грамадскіх адносін:

— УНС — суб'ект права заканадаўчай ініцыятывы, гэта значыць можа ініцыіраваць прыняцце тых ці іншых законаў шляхам звароту ў Палату прадстаўнікоў. Яны разыходзяцца па прававым статусе, — расказаў дэпутат. — Акрамя таго, Усебеларускі народны сход будзе рэалізоўваць паўнамоцтвы па стратэгічным накіраванні грамадска-палітычнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця нашай краіны.

Арына КАРПОВІЧ.
Фота Максіма ЗМАЧЫНСКАГА і Лізаветы ГОЛАД.

«Дэлегатамі УНС павінны быць людзі, якія гатовыя ўзяць на сябе адказнасць за краіну»

Фота Маргарыты УШКЕВІЧ.

Алена ПАСЮТА, старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў:

— Праект закона «Аб Усебеларускім народным сходзе» распрацаваны ўпершыню. Такі падыход звязаны з асноўнымі прынцыпамі народнай улады і дэмакратыі. Таму што ў склад дэлегатаў, згодна з праектам закона, будуць уключаны дэпутаты розных узроўняў — 350 чалавек. Яшчэ 400 чалавек — прадстаўнікі грамадства, якія будуць абраны на месцах. Сход аб'ядноўвае дэлегатаў з усіх рэгіёнаў і пластоў насельніцтва. Гэта значыць, кожны дэпутат, кожны дэлегат будзе прадстаўляць розную праслойку насельніцтва, але ўсе будуць акумулявацца на рашэнні вызначаных задач. Такі падыход дазволіць разам прымаць рашэнні, а прыняўшы, іх выконваць.

Прыкладам народнай дэмакратыі з'яўляецца і наступнае абмеркаванне прынятых рашэнняў, калі іх сутнасць дэлегаты будуць даносіць сваім выбаршчыкам. Сход УНС — своеасаблівая апора для народы і ўлады. Менавіта на рашэнні народнага сходу змогуць абапірацца дзяржаўныя органы ў сваёй рабоце. Будзе лягчэй працаваць заканадаўчай і выканаўчай уладам. Падчас сходу будзе магчымасць вынесці на абмеркаванне тыя праблемы, якія не заўсёды могуць закрануць заканадаўцы.

Важныя палажэнні, лічу, датычацца кампетэнцыі УНС. У прыватнасці, зацвярджэнне праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця, а таксама кірункаў знешняй і ўнутранай палітыкі. Гэта даволі адказны крок для дэлегатаў УНС. Яны будуць вырашаць, якім курсам варта ісці краіне. Зыходзячы з гэтага, у далейшым будуць распрацоўвацца тыя ці іншыя законы.

Асаблівай увагі заслугоўваюць моманты, звязаныя з пытаннямі выбараў — іх легітымнасці, а таксама пытаннямі зняцця прэзідэнта ў выніку нейкіх парушэнняў. І сход павінен узяць на сябе такую адказнасць. Як і ў прыняцці рашэнняў аб увядзенні на тэрыторыі Беларусі надзвычайнага альбо ваеннага становішча пры наяўнасці падстаў, якія прадугледжаны Канстытуцыяй. Гэта пытанні высокага ўзроўню і адказнасці.

Мне задаюць пытанне: ці не будзе закон аб УНС падмяняць Канстытуцыю? Бо сам УНС — гэта канстытуцыйны статус, ён унесены як асобны раздзел у Асноўны Закон Беларусі. Трэба сказаць, што падмены тут ніякай няма, бо новы законапраект пашырае гэты раздзел, падрабязна яго трактуе і тлумачыць. Дазваляе больш асэнсавана падысці да раздзела, які быў унесены ў Канстытуцыю пасля рэферэндуму, што праходзіў у лютым гэтага года.

Напрыклад, у Канстытуцыі ў раздзеле 3.1 дадзена вызначэнне УНС — хто можа стаць дэлегатам, тэхналогіі правядзення сходу. У прыватнасці, прапануецца збірацца не менш за адзін раз на год. Новы законапраект дае больш разгорнутыя тлумачэнні.

Так, у Канстытуцыі толькі 6 артыкулаў, звязаных з дзейнасцю УНС, а законапраект — гэта 42 артыкулы, якія раскрываюць сутнасць дадзенага органа. Акрамя кампетэнцый, ёсць артыкулы стратэгічна праграмнага характару, у іх канкрэтна прапісана, якія пытанні будуць разгледжаны больш дэталёва.

Увогуле развіццё грамадства дазваляе нам казаць аб сваім унікальным падыходзе ў рэалізацыі дэмакратыі ў нашай краіне. Прэзідэнт тлумачыць, што народны сход ніякім чынам не будзе перасякацца з існуючымі галінамі ўлады. Гэта асобны орган, які будзе выконваць канкрэтныя задачы. Быць дэлегатам — высокая місія. Абраннік сходу павінен адчуваць адказнасць за прыняцце рашэнняў і добрасумленна іх выконваць.

Як прадстаўнік дэпутацкага корпуса хачу звярнуцца да сваіх калег. Лічу, што ўсе дэпутаты павінны паказаць сваю якасную работу. Для гэтага трэба актыўна працаваць на месцах, у СМІ, выязджаць у рэгіёны, браць удзел у вырашэнні зваротаў грамадзян. Час няпросты, ён патрабуе ад дэпутатаў у тым ліку актыўнасці, уключэння ва ўсе працэсы. Мы адчуваем адказнасць за будучыню нашай краіны, за той курс, які мы абралі і якім будзем ісці.

«УНС — апора і для народа, і для ўлады»

Максім ГУРЫН, член Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі, старшыня Магілёўскага гарсавета дэпутатаў:

— У лютым краіна прагаласавала за ўнясенне заўваг і дапаўненні ў Асноўны Закон, у тым ліку ўключэнне ў яго склад раздзела аб УНС. Людзі першапачаткова выступалі за наданне Усебеларускаму народнаму сходу асаблівага статусу, актыўна ўдзельнічалі ў фарміраванні прапаноў у праект Канстытуцыі, рабілі заўвагі, выказвалі свае пажаданні. Цяпер, калі наступіў перыяд абмеркавання законапраекта і была магчымасць задаць распрацоўшчыкам пытанні, магіляўчане гэтым актыўна карысталіся. Нашаму грамадству ўжо звыклыя такія фарматы, як дыялогавыя пляцоўкі, дзе вельмі зручна весці размову і кожнаму разабрацца, як будзе працаваць гэты механізм. Кожны павінен ведаць асаблівасці выбарчага працэсу, дзеяння нарматыўных дакументаў.

Паколькі дэлегатамі УНС могуць быць розныя катэгорыі прадстаўнікоў нашага грамадства — а гэта і члены грамадскіх аб'яднанняў, партый, і дэпутаты рознага ўзроўню — людзі, якім грамадзяне дэлегіравалі свае паўнамоцтвы прадстаўляць іх інтарэсы, дыялог атрымаўся з улікам інтарэсаў усіх і разуменнем найважнейшых працэсаў. Пытанні з месцаў паступалі з веданнем, што меркаванне кожнага грамадзяніна будзе выслухана і ўлічана. Яны датычыліся фарміравання самой структуры УНС, працэсу вылучэння. Людзі пыталіся, ці будзе на УНС прадстаўлена моладзь, прадстаўнікі працоўнага класа, задавалі іншыя пытанні, якія пацвярджаюць зацікаўленасць і глыбокае жаданне магіляўчан удзельнічаць у прыняцці рашэнняў, важных для нашай Айчыны.

Абмеркаванне законапраекта аб УНС на працягу апошніх дзён было адным з галоўных пытанняў. Нам вельмі важна было пачуць меркаванне грамадзян аб паўнамоцтвах Усебеларускага народнага сходу і ролі гэтага канстытуцыйнага органа ў грамадска-палітычным жыцці краіны. Бо асноўная мэта найвышэйшага прадстаўнічага органа — максімальны ўдзел у кіраванні краінай яе грамадзян праз прамое прадстаўніцтва, забеспячэнне максімальнага народаўладдзя.

Новы законапраект дазволіць раскласці ўсё па палічках і зазначыць, што кожны грамадзянін і патрыёт нашай краіны мае права на голас, які ў далейшым будзе пачуты.

Як адзначыў Прэзідэнт нашай краіны на нарадзе 20 кастрычніка, УНС павінен аб'яднаць дэлегатаў ад усіх рэгіёнаў і слаёў насельніцтва, прадстаўнікоў улады і нашага грамадства. Разам, талакой можна пераадолець любыя перашкоды, знайсці выйсце з самай складанай сітуацыі. Сход — апора і для народа, і для ўлады. Важна, каб непасрэдна грамадзяне прымалі рашэнні, на якія потым будуць абапірацца дзяржаўныя органы.

ВАЧЫМА ГРАМАДЗЯН

Па прынцыпе сацыяльнай справядлівасці

Надзея БЕЛАСТОЦКАЯ, дэпутат Гомельскага раённага Савета дэпутатаў, дырэктар Тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Гомельскага раёна:

— На тэрыторыі Гомельскага раёна прайшла маштабная дыялогавая пляцоўка, прысвечаная абмеркаванню праекта закона «Аб Усебеларускім народным сходзе». У сустрэчы ўзялі ўдзел дэпутаты розных узроўняў і сельская моладзь — прадстаўнікі маладзёжных саветаў пры сельвыканкамах. Магчымасць пачуць кампетэнтныя думкі аб законапраекце, падзяліцца сваімі заўвагамі і прапановамі, упэўненая, важная і для жыхароў аддаленых сельскіх населеных пунктаў, пажылых людзей. Як дэпутат па Цярэніцкай выбарчай акрузе № 3 Гомельскага раёна, у межах штомесячнай работы з выбаршчыкамі вырашыла таксама правесці сустрэчу па абмеркаванні законапраекта. Нягледзячы на тое, што будучыня Усебеларускага народнага сходу сёння вельмі шырока абмяркоўваецца, у вяскоўцаў застаюцца пытанні па сутнасці фарміравання гэтага органа народаўладдзя. Для многіх, асабліва пажылых людзей, напрыклад, не ўсе прававыя нюансы новага законапраекта зразумелыя. Але ўсім цікава разабрацца ў дадзеным пытанні, людзі абапіраюцца на меркаванні прадстаўнікоў улады. Для мяне як чалавека, які больш за 25 гадоў працуе ў сістэме сацыяльнай дапамогі насельніцтву, вельмі важна, што Усебеларускі народны сход — орган, у аснове якога ляжыць прынцып сацыяльнай справядлівасці. Многім вяскоўцам таксама блізкае тое, што Усебеларускі народны сход як орган дзяржаўнага кіравання будуць прадстаўляць людзі розных узроставых катэгорый, рознага жыццёвага досведу, прадстаўнікі розных сацыяльных груп і розных прафесій. Усебеларускі народны сход дасць унікальную магчымасць удзельнічаць у вырашэнні дзяржаўных пытанняў для любога актыўнага прадстаўніка грамадзянскай супольнасці.

Знайсці адказы на актуальныя пытанні

Марыя АФАНАСЕНКА, дэпутат Брэсцкага абласнога Савета, дырэктар Гвозніцкай сярэдняй школы Маларыцкага раёна:

— Сёння ў нашым грамадстве працягваецца абмеркаванне законапраектаў аб Усебеларускім народным сходзе і Выбарчым кодэксе. Сваё меркаванне можа выказаць кожны грамадзянін, тым самым паўдзельнічаць у прыняцці лёсавызначальных рашэнняў.

У ліку іншых дэлегатаў я прадстаўляла Маларыцкі раён на пятым Усебеларускім народным сходзе. Пытанні якасці ведаў вучняў, развіццё профільнай адукацыі, грамадзянскае і патрыятычнае выхаванне, прафарыентацыйная работа, сацыяльная абароненасць настаўнікаў, лёс малакамплектнай сельскай школы, стварэнне новых рабочых месцаў у сельскай мясцовасці, павелічэнне пенсіённага ўзросту для работнікаў, занятых на вытворчасці са школьнымі ўмовамі, — праблемы, якія былі найбольш вострымі, хвалявалі мяне як дырэктара ўстановы адукацыі і дэпутата, які прадстаўляе сваіх выбаршчыкаў. Адказы на многія свае пытанні я атрымала ў выніковых дакументах сходу. Менавіта праграма стратэгіі развіцця Беларусі, разлічаная на пяць гадоў, прынятая на Усебеларускім народным сходзе, прадугледжвае вырашэнне большасці з названых праблем.

Што чакаю я і мае выбаршчыкі ад новага складу УНС? Паспрабую растлумачыць. Нагадаю, што Маларыцкі раён — паўднёва-заходні пагранічны раён Брэсцкай вобласці і Беларусі. Мы жывём на мяжы з Украінай і Польшчай. У адной дзяржаве ідуць баявыя дзеянні, у другой іх актыўна падтрымліваюць. Сярод маларытчан шмат выхадцаў з Украіны, якія звязалі свой лёс з Беларуссю, але маюць родных і блізкіх у суседняй краіне. Падзеі апошніх месяцаў успрымаюцца імі з болем і трывогай. Вельмі часта ў гутарках з выбаршчыкамі чую занепакоенасць тым, ці зможам мы ў сябе ў краіне захаваць мір і спакойнае, бяспечнае жыццё. Менавіта гэта, галоўнае для ўсіх нас, можна знайсці ў вызначэнні прававога статусу і канцэпцыі Усебеларускага народнага сходу, які забяспечвае непарушнасць канстытуцыйнага ладу, грамадзянскую згоду, зацвярджае асноўныя кірункі ўнутранай і знешняй палітыкі, канцэпцыю нацыянальнай бяспекі.

Асабліва важным лічу той факт, што трэцюю частку дэлегатаў сходу плануецца вылучаць з грамадзянскай супольнасці. Гэта значыць, што любы беларус, які мае актыўную грамадзянскую пазіцыю, удзельнічае ў рабоце грамадскай арганізацыі, можа стаць дэлегатам УНС і прычыніцца да прыняцця найважнейшых для краіны рашэнняў.

Жыхары Маларыцкага раёна выказалі сваё меркаванне аб неабходнасці Усебеларускага народнага сходу яшчэ ў лютым 2022 года на рэспубліканскім рэферэндуме па пытаннях унясення змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. Абсалютнай большасцю галасоў пры яўцы 89 працэнтаў маларытчане выбралі для сябе і сваіх дзяцей стабільнасць у грамадстве, мірную, квітнеючую Беларусь.

«Стабілізаваць грамадства і дзяржаву»

Алеся СІНЯКОВА, выконваючая абавязкі старшыні Заронаўскага сельсавета Віцебскага раёна:

— Усебеларускі народны сход стаў асаблівай формай народаўладдзя, дэмакратычным інстытутам, які дазволіў грамадзянам Беларусі больш шырока рэалізоўваць права ўдзелу ў справах дзяржавы — не толькі праз выбары розных узроўняў і рэферэндумы, дзейнасць парламента і мясцовых Саветаў дэпутатаў, камунікацыю з выбраннікамі.

На сённяшні дзень прамых аналагаў УНС у палітычных сістэмах іншых краін не знайсці. Ні ў адной дзяржаве няма такога органа, дзе прадстаўнікі працоўных калектываў, грамадскіх арганізацый могуць браць непасрэдны ўдзел у палітычным жыцці сваёй краіны на такім высокім узроўні. Усе настроеныя на такую палітычную рэформу, чакаюць яшчэ больш эфектыўнага кіравання. Каб жыццё наша паляпшалася, якасць яго павышалася. Мяркуючы па настроі ў працоўных калектывах, усе ўпэўнена глядзяць у заўтрашні дзень.

Важна данесці да ўлады праблемы і пытанні, якія паступаюць ад насельніцтва. Вырашаць талакой і раіцца з людзьмі — гэтак прынята ў беларусаў. І гэта правільна. Разам — мы сіла. Прынцып прамога народаўладдзя будзе рэалізаваны падчас прыняцця дадзенага закона. І народ яго абавязкова падтрымае. Важна, што ў склад сходу можа ўвайсці любы абраны народам беларус, якому неабыякавы лёс краіны: прадстаўнікі актыўнай моладзі, перадавікі працоўных калектываў, ветэраны, якія сваімі справамі на карысць краіны заслужылі грамадскі аўтарытэт.

Усебеларускі народны сход важны не толькі сам па сабе. Выключна важная яшчэ і тая работа, якая вядзецца на падыходах да форуму: дыялогавыя пляцоўкі, збор меркаванняў і прапаноў ад прадстаўнікоў самых розных сфер па пытаннях далейшага развіцця краіны, уключаючы эканоміку, грамадска-палітычны лад. Больш за тыдзень у працоўных калектывах ішло абмеркаванне праекта закона «Аб Усебеларускім народным сходзе», нашы грамадзяне актыўна бралі ўдзел у дыскусіях, уносілі свае прапановы — гэта яшчэ адзін паказчык таго, што беларусы ўсведамляюць: кожны з нас нясе адказнасць за свой выбар і вырашае, у якой краіне будуць жыць яго дзеці.

УНС не ўваходзіць ні ў адну з галін дзяржаўнай улады. Ён як бы стаіць над усімі галінамі ўлады і з'яўляецца своеасаблівым страхуючым элементам, своеасаблівым арбітрам у выпадку нейкіх магчымых рознагалоссяў, вострых сітуацый паміж рознымі галінамі ўлады. Тое, што такія абвастрэнні могуць быць, не выключаецца, таму сход якраз і павінен згладжваць такія канфлікты, вырашаць супярэчнасці і стабілізаваць само грамадства і дзяржаву. Якраз у гэтым і ёсць яго вызначальная роля.

Некаторыя сумняваюцца, маўляў, дадатковы прадстаўнічы орган народаўладдзя будзе залішні, што ён дублюе паўнамоцтвы парламента. Я не падзяляю такіх думак і лічу, што толькі народ як крыніца ўлады павінен вызначаць колькасць сваіх прадстаўнічых органаў, іх функцыі і паўнамоцтвы. Усебеларускі народны сход выйшаў з нашага гістарычнага веча, гэта наш генетычны код.

«Любое грамадства павінна рухацца наперад»

Пётр БІБІК, старшыня Валожынскага раённага Савета дэпутатаў:

— Жыхары нашага раёна бралі актыўны ўдзел у абмеркаванні прапанаваных законапраектаў. У сваю чаргу, мы імкнуліся ахапіць як мага больш шырокую аўдыторыю. Менавіта ад актыўнай грамадзянскай пазіцыі людзей у далейшым будзе залежаць лёс краіны і наш агульны дабрабыт. А каб закон стаў дзейсным і эфектыўным, ён павінен стаць народным. Таму неабходна параіцца з народам. Яшчэ напярэдадні падрыхтоўкі да рэферэндуму па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю мы правялі шмат мерапрыемстваў, сустрэч, у якіх узялі ўдзел грамадзяне розных узростаў, прафесій. На ўсе запыты яны атрымалі вычарпальныя адказы. Таму асаблівых пытанняў цяпер у іх не ўзнікае.

Людзей найбольш цікавіла, хто можа ўвайсці ў склад Усебеларускага народнага сходу, якая будзе сістэма адбору і як будзе ісці яго фарміраванне, як будзе арганізавана працэдура прыняцця рашэнняў, роль сходу ў сістэме ўлады. Людзі цікавіліся таксама, чым выклікана прыняцце новага Выбарчага кодэкса. Вядома, мы маглі б жыць і з тым, што ёсць. Але любое грамадства павінна развівацца, рухацца наперад. Мяняюцца часы, абставіны і мы павінны ісці ў нагу з часам. Выбарчы кодэкс мяняецца, і грамадзяне павінны разумець, як будзе весціся выбарчы працэс. Сярод навацый — адзіны дзень галасавання, што пасадзейнічае ўпарадкаванню выбараў дэпутатаў Саветаў розных узроўняў. Устаноўлены таксама дакладныя тэрміны правядзення выбараў — апошняя нядзеля лютага. Гэта дазволіць скараціць колькасць выбарчых кампаній, акруг і ўчастковых камісій, сэканоміць не толькі сродкі, але і людскія рэсурсы. Гэта, лічу, вельмі правільна.

Запісалі спецыяльныя карэспандэнты: Нэлі ЗІГУЛЯ, Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ, Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, Маргарыта УШКЕВІЧ, Наталля КАПРЫЛЕНКА, Святлана ЯСКЕВІЧ.

ЖЫЦЦЁВЫЯ ЎНІВЕРСІТЭТЫ СТАРШЫНІ СЕЛЬВЫКАНКАМА

Як чатыры дзесяцігоддзі заставацца вернай сваёй справе

ТОЛЬКІ за апошнія гады амаль двума мільёнамі праглядаў на YouTube адзначана кінастужка Беларусьфільма 1959 года «Строгая жанчына». Вось так больш чым праз паўстагоддзя па-ранейшаму кранае гледача душэўная гісторыя пра старшыню сельсавета з беларускай глыбінкі. І ў наш час у самым аддаленым рэгіёне Гомельскага Палесся жыве жанчына, праз лёс якой можна прасачыць станаўленне органаў кіравання і самакіравання ў Беларусі. Зняць фільм ці напісаць кнігу смела можна пра Тацццяну Касцюкевіч. Амаль 40 гадоў яна ўзначальвала сельскі Савет дэпутатаў у вёсцы Сіманічы Лельчыцкага раёна. Перажывае Тацццяна Пятроўна за родную вёску, марыць, каб яна жыла-развівалася і цяпер.

«Чырвоны дыплом»

Сёння ў Лельчыцкім раёне Гомельшчыны ўраджэнка вёскі Сіманічы Тацццяна Касцюкевіч — вядомая на ўсю акругу траўніца. Аматарка «прыроднай аптэкі», а яшчэ надзвычай фотагенічная жанчына, яна не раз была героем фотарэпартажаў (у тым ліку для «Звязды») аб збіранні траў на Палессі. Але цікавая гісторыя жыцця Тацццяны Касцюкевіч і як кіраўніка на вёсцы.

«Чырвоны дыплом» агранома Краснабярэжскага сельскагаспадарчага тэхнікума. А пасля адразу ж — трэці курс біялагічнага факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта, які толькі-толькі адкрыўся...

Мая суразмоўніца дагэтуль памятае адчуванне маладога чалавека, які атрымаў вышэйшую адукацыю і вяртаецца жыць і працаваць на вёску.

— Уявіце, пачатак 1970-х гадоў, у маіх родных Сіманічах не было тады людзей з вышэйшай адукацыяй. Пасля тэхнікума ва ўніверсітэт я паступіла без іспытаў — увайшла ў 5 % студэнтаў, якія як выдатнікі вучобы ў тэхнікуме паступалі «аўтаматам».

Муж Тацццяны Касцюкевіч (былі з адной вясковай школы) Аляксандр якраз скончыў Усесаюзны інстытут аховы раслін у Санкт-Пецярбургу.

— Вельмі добра памятаю адчуванне радасці, што можаш вучыцца, задавальненне ад атрымання ведаў, — дзеліцца Тацццяна Пятроўна.

> Уявіце канец 1980—1990-я гады, не хапае медыкаў. Я не здаюся і ўзнімаю ўвесь час гэтае пытанне на ўзроўні кіраўніка раёна, звяртаемся ў вобласць. Хочацца адзначыць, як могуць кіраўнікі ўсіх узроўняў імкнуцца вырашыць сітуацыю, нават праз нестандартныя рашэнні. Пастуae прапанова адабраць 25 найлепшых вучняў нашага Лельчыцкага раёна, якія змогуць паехаць у Мінск на падрыхтоўчыя курсы перад паступленнем у медыцынскі ўніверсітэт. Галоўная задача — падрыхтаваць новыя кадры для сельскай мясцовасці. Так і зрабілі. І нашых найлепшых дзяцей забралі вучыцца па профілі ў Мінск у СШ № 12. Яны рыхтаваліся, а экзамены, якія здалі, былі залічаны як уступныя ў медыцынскі ўніверсітэт.

Запіска ад кіраўніка абкама

Калі маладыя спецыялісты вярнуліся ў вёску з дыпломамі ВНУ, прыйшло і дакладнае разуменне: ты чалавек дзяржаўны, павінен паказваць прыклад іншым, браць на сябе адказнасць.

— Мне вельмі падабалася работа настаўніка. Калі абараніла дыплом у Гомелі, вярнулася ў кватэру, а там запіска для мяне: прасілі прыйсці ў аблвыканкам. Я ж чалавек адказны — прыйшла. Сабралі там шмат маладых спецыялістаў. Пагаварылі з намі аб важнасці работы на месцах. Я вярнулася аўтобусам на аўтастанцыю ў Лельчыцы, а па гучнагаварыцелі, як у кіно, аб'яўляюць маё імя і прозвішча. Дыспетчар кажа, каб грамадзянка такая вось не садзілася ў аўтобус на Сіманічы, бо па яе прыедзе машына. Я спалохалася, шчыра кажучы, — згадвае мая суразмоўніца.

Так на калгасным «уазіку» — самай хадавой у тыя часы машыне — проста з дарогі Тацццяна Пятроўна трапіла на сесію сельскага Савета дэпутатаў, дзе яе адразу абралі старшынёй Сіманіцкага сельвыканкама і сельскага Савета дэпутатаў.

Зайшла «на мінутку», засталася на 37 гадоў

— Цяпер смешна ўспамінаць, але я не зусім зразумела, што адбываецца, што за працэдуру праводзяць на сесіі. Заяў я ніякіх не пісала, кандыдатуру сваю не прапаноўвала на пасаду. Раніцай пасля сходу пайшла ў сельсавет, таму што лета, у мяне настаўніцкі водпуск, думаю, даведаюся, што рабіць пасля ўчарашняй нарады. Прыйшла, а ў сельсавеце нікога. Пачакала. Прыйшоў мужчына і пачаў скардзіцца, што ў яго агарод затапіла, разбірайцеся, маўляў, суседзі вінаватыя. Пастаяла, паслухала і пайшла разбірацца, ды так і засталася амаль на сорак гадоў, — дзеліцца Тацццяна Пятроўна.

У вёсцы, калі яна стала старшынёй сельсавета, не было ні дзіцячага садка, ні клуба, ні бальніцы.

— Была школа-сямігодка. Было шчырае жаданне працаваць і былі людзі, з якімі разам не было страшна брацца за рашэнне любых задач, — дадае Тацццяна Касцюкевіч.

Пасля адкрылі ў іх Сіманічах і сярэднюю школу, сельскі клуб (круцілі танцы, на якія з'язджаўся ўвесь раён), бібліятэку, музычную школу, амбулаторыю з аддзяленнем сястрынскага догляду. Яшчэ да прыняцця ўказа аб стварэнні аграгарадкоў гэты аддалены куток Гомельскага Палесся лічыўся вёскай будучыні, эталонам развіцця сельскіх населеных пунктаў.

Тацццяна Касцюкевіч усіх жыхароў вёсак, размешчаных на тэрыторыі яе сельсавета, ведала ці не пайменна. Ведала, чым і як жыве кожная сям'я. Тацццяна Пятроўна стала для вяскоўцаў чалавекам, якому шчыра давяралі, ад якога чакалі дапамогі, прасілі парады з любых жыццёвых справах.

Аўтарытэтным і паважаным чалавекам сіманіцкая старшыня сельсавета стала і для сваіх калег па рабоце.

— Дырэктар сіманіцкага сельскага клуба Адам Жукевіч, супрацоўнікі сельвыканкама — Любоў Боб і Любоў Федаровіч — людзі, якім я шчыра ўдзячная за работу. Усё сваё жыццё яны аддалі рабоце ў нашых Сіманічах. Мы называлі гэта не работай, а рашэннем галоўных задач жыцця, — узгадвае Тацццяна Пятроўна.

Узоры жыцця

У 1990-я гады, пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС, калі ў палескай глыбінцы катастрафічна не хапала медыкаў, Тацццяна Касцючэнка прыкладам сваёй самаадданай работы натхніла прыехаць працаваць у Сіманавічы маладога ўрача Юлію Верасовіч. Юлія Леанідаўна — карэнная мінчанка, дачка ваеннага ўрача, першы доктар, які ў цяжкі для вёскі час узначаліла мясцовую бальніцу. Усё жыццё яна аддала рабоце менавіта ў Сіманічах, падкрэслівае Тацццяна Пятроўна і звяртае ўвагу, як праз жыццё вёскі можна прасачыць развіццё ўсяго нашага грамадства, нашай краіны.

— Вельмі хочацца, каб і сёння людзі нашы вучыліся на добрых прыкладах стаўлення да работы. Было ўсялякае ў маёй кар'еры старшыні, — дзеліцца Тацццяна Касцючэнка. — Уявіце канец 1980—1990-я гады, не хапае медыкаў. Я не здаюся і ўзнімаю ўвесь час гэтае пытанне на ўзроўні кіраўніка раёна, звяртаемся ў вобласць. Хочацца адзначыць, як могуць кіраўнікі ўсіх узроўняў імкнуцца вырашыць сітуацыю, нават праз нестандартныя рашэнні. Пастуae прапанова адабраць 25 найлепшых вучняў нашага Лельчыцкага раёна, якія змогуць паехаць у Мінск на падрыхтоўчыя курсы перад паступленнем у медыцынскі ўніверсітэт. Галоўная задача — падрыхтаваць новыя кадры для сельскай мясцовасці. Так і зрабілі. І нашых найлепшых дзяцей забралі вучыцца па профілі ў Мінск у СШ № 12. Яны рыхтаваліся, а экзамены, якія здалі, былі залічаны як уступныя ў медыцынскі ўніверсітэт. Мала хто ведае, але год, калі такі эксперымент правялі, — пачатак заснавання нашага Гомельскага медыцынскага ўніверсітэта, — адзначае Тацццяна Пятроўна.

Шкадаваць, што маеш

Вось так, ад прыватнага да агульнага, ад простага вясковага да агульнарэспубліканскага.

— Я ўпэўнена, што менавіта вясковыя жыхары вельмі важныя для развіцця нашага грамадства, у іх сіла народа, уменне пераадольваць цяжкасці. Таму вельмі важна захаваць, падтрымаць беларускую вёску, — заклікае неабыякавая паляшучка.

Узначальвала сельскі Савет дэпутатаў у вёсцы Сіманічы Тацццяна Пятроўна 37 гадоў, а пасля выхаду на заслужаны адпачынак яшчэ папрацавала дырэктарам мясцовай сярэдняй школы. Падчас сваёй работы на пасадзе старшыні Сіманіцкага сельвыканкама і сельскага Савета дэпутатаў Тацццяна Касцючэнка была вылучана дэлегатам трэцяга Усебеларускага народнага сходу. Цяпер, у час актыўнага абмеркавання законапраекта аб Усебеларускім народным сходзе як унікальным для Беларусі найвышэйшым прадстаўнічым органе народаўладдзя, цікавыя наказы маладым пакаленням яе вядомага і ў Гомельскай вобласці, і ў краіне кіраўніка на вёсцы:

— Вывучаць і абапірацца на станоўчы вопыт мінулых пакаленняў. Слухаць і чуць людзей, а людзям цаніць тое, што маеш, берагчы і клапаціцца аб сваіх населеных пунктах. Не шкадаваць самай шчырай падтрымкі для маладых спецыялістаў, якія прыязджаюць працаваць на вёсцы. Увага, клопат да чужых праблем і пачуццё асабістай адказнасці ніколі не здрадзяць беларусам.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

Фота з архіва гераіні.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдадзена
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30 1 лістапада 2022 года.

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by**
Продавец	**Открытое акционерное общество «АГАТ – системы управления» – управляющая компания холдинга «Геоинформационные системы управления», 220114, г. Минск, пр-т Независимости, 117, пом. 1**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б. www.ipmtorgi.by**

Предмет электронного аукциона: имущество, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование	Адрес
Административно-бытовой корпус (здание административно-хозяйственное) общей площадью 781,1 кв. м, инв. номер 500/С-36143 (инв. номер по бухучету 55) **Составные части и принадлежности:** 1. Навес с бетонной площадкой (навес (литер 2) инв. номер по бух учету 70; 2. Ограждение железобетонное пл. Поляна – 3 (ограждение литер г; ограждение литер д, калитка, ворота литер ж, ворота литер е), инв. номер по бух. учету 122; 3. Внутриплощадочные дороги (П-3) (площадка литер а; площадка литер б; площадка литер в), инв. номер по бух. учету 118; 4. Сети канализации (П3) (канализационный выпуск литер ж), инв. номер по бух. учету 161	г. Минск, ул. Карвата, 94/12
Здание склада литер Б 1/М (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) общей площадью 952 кв. м, инв. номер 500/С-32882 (инв. номер по бух. учету 68)	г. Минск, ул. Карвата, 94/13
В состав лота входит следующее имущество: электрощитовая (инв. номер по бух. учету 159); система пожарной сигнализации (инв. номер по бух.учету 50372); хозяйственно-питьевая водопроводная сеть (инв. номер по бух. учету 160); многолетние зеленые насаждения (деревья – 63 шт.) (инв. номер по бух. учету 90914); кустарники (кол-во 12 шт.) (инв. номер по бух. учету 90967); газон (инв. номер по бух. учету 90970)	г. Минск, ул. Карвата, 94

Сведения о земельном участке: предоставлен на праве постоянного пользования общей площадью 1,6848 га для обслуживания здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ и здания административно-хозяйственного

Начальная цена с НДС 20 %	**758 493,34 белорусского рубля**

Более подробная информация о предмете электронных торгов размещена на электронной площадке ИПМ-Торги www.ipmtorgi.by, и на сайте организатора аукциона www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (BYN); БИК BELBBY2X. Получатель платежа – **ЗАО «Центр промышленной оценки».** УНП 191 021 390

Срок подписания договора купли-продажи

Договор купли-продажи Покупатель обязан подписать в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня завершения электронных торгов. Договор купли-продажи недвижимого имущества подлежит государственной регистрации в срок, указанный в договоре купли-продажи, за счет покупателя. Продавец составляет и направляет договор купли-продажи для подписания победителю аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **0,8 %** от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 07.10.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов
Начало торгов: **10.00 16.11.2022 г.**
Окончание торгов: **11.00 16.11.2022 г.**
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по **15.11.2022 г. до 17.00** на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные данные	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorgi.by**

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «БЕЛАРУСЬРЕЗИНОТЕХНИКА»

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY**.

Продавец: **ОАО «Беларусьрезинотехника»** (УНП 700069297) 213829, Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Минская, д. 102, в лице управляющего Шпакова Олега Петровича.

Электронные торги в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) по делу № 15-11/Б/2019/6 в экономическом суде Могилевской области будут проведены **17 ноября 2022 г. с 09.00 до 16.00** на электронной торговой площадке BELTORGI.BY.

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС	Минимальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	**Полуприцеп МАЗ 93801,** 1991 г. в., зеленый, кузов (рама) № шасси – 064, рег. знак 3930 ТМ	1728,00	1152,00
2	**Полуприцеп МАЗ-9758,** 1999 г. в., серый, кузов (рама) № шасси – Y3M975800X0001287, рег. знак 3711 ТА	4104,00	2736,00

Местонахождение предметов торгов – Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Минская, д. 102, тел. для ознакомления +375 29 698-53-53

Для участия в торгах необходимо в срок с 03.11.2022 г. 09.00 по 16.11.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация». Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Победителем торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот. Победитель торгов обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Договор купли-продажи должен быть подписан не позднее 10 календарных дней со дня завершения электронных торгов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет торгов в соответствии с условиями договора купли-продажи, но не позднее 30 календарных дней, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов.

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ООО «Крафт-Ван» (продавец) извещает о проведении 2 декабря 2022 года открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

Лот № 1: капитальное строение с инв. № 335/С-44736 общей площадью 471,4 кв. м, наименование – здание школы, назначение – здание специализированное для образования и (или) воспитания, расположенное на земельном участке с кадастровым № 324385600601000092 по адресу: Гомельская обл., Петриковский р-н, Петриковский с/с, д. Белановичи, ул. Первомайская, 13

Начальная цена продажи с НДС – 15 960,00 бел. руб.
Задаток – 1 596,00 бел. руб.

Продавец: ООО «Крафт-Ван», г. Гомель, пер. Ильича 8-й, д. 13а, каб. 13. Конт. тел. +375 33 634-86-95

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB30121322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелВЭБ», г. Гомель, пр-т Ленина, 10, БИК BELBBY2X, УНП 490870026.**

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с **10.00 до 13.00** и с **14.00 до 17.00** от даты опубликования настоящего извещения.

Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 01.12.2022 г. в 16.00. Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.deloocenka.by.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5 %. Победителем торгов – участник, предложивший более высокую цену. Победитель торгов обязан: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; оплатить стоимость, сформированную в результате аукциона, в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента подписания договора купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем, будет учтен в счет окончательной стоимости предмета оценки. Указанные объекты никому другому не проданы, не заложены, под запретом не состоят, судебного спора о них не имеется, других владельцев нет. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Конт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62**

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY**

Продавец: **Добрушское районное потребительское общество** (УНП 400005661), 247070, Гомельская обл., Добрушский р-н, г. п. Тереховка, ул. Вокзальная, 47, тел. (02333) 2-30-46, в лице ликвидатора Беланова Р.Н.

Публичные торги в электронной форме будут проведены **05 декабря 2022 г. с 09.00 до 17.00** на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY.**

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. без НДС
1	Капитальное строение с инв. № 311/С-50225, общ. пл. 176 кв. м, наименование – магазин № 11, составные части и принадлежности – одноэтажное блочное облицованное кирпичом с кирпичной пристройкой здание магазина с надворными постройками: сараем, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321287202102000088 пл. 0,079 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Утесовский с/с, п. Степь (магазин)	13 800,00
2	Капитальное строение с инв. № 311/С-52032, общ. пл. 152,9 кв. м, наименование – магазин № 8, составные части и принадлежности – одноэтажное кирпичное с кирпичной пристройкой здание магазина, с надворными постройками: сараем, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321280801601000033 пл. 0,0858 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Тереховский с/с, п. Красный Алес	4 100,00
3	Капитальное строение с инв. № 311/С-52020, общ. пл. 175,2 кв. м, наименование – магазин № 7, составные части и принадлежности – одноэтажное кирпичное с кирпичной пристройкой и крыльцом – здание магазина, с надворными постройками: сараем, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321286403101000233 пл. 0,0197 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Перероствоский с/с, аг. Перерост, пер. Центральный, 6	15 900,00
4	Капитальное строение с инв. № 311/С-52030, общ. пл. 112,1 кв. м, наименование – магазин № 22, составные части и принадлежности – одноэтажное кирпичное с тамбуром и крыльцом здание магазина, с надворными постройками: складом, навесом, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321286603101000103 площадью 0,0755 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Рассветовский с/с, аг. Иговка, ул. Центральная, 2А	10 200,00
5	Капитальное строение с инв. № 311/С-50168, общ. пл. 79,2 кв. м, наименование – магазин № 10, составные части и принадлежности – одноэтажное кирпичное с кирпичной пристройкой и тамбуром здание магазина, с надворными постройками: крыльцом, воротами с калиткой, двумя заборами, уборной, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321286604601000043 пл. 0,0384 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Рассветовский с/с, д. Марьино, ул. Советская	6 100,00
6	Капитальное строение с инв. № 311/С-51585, общ. пл. 27 кв. м, наименование – склад, составные части и принадлежности – одноэтажный, состоящий из шифера, склад, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321286604601000043 пл. 0,0384 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Рассветовский с/с, д. Марьино, ул. Советская	720,00
7	Капитальное строение с инв. № 311/С-52039, общ. пл. 768,1 кв. м, наименование – магазин № 17, магазин № 9, составные части и принадлежности – двухэтажное кирпичное с кирпичной пристройкой здание магазина, с надворными постройками: тремя крыльцами, гаражом, погребом, уборной, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321284006601000213 пл. 0,4407 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Крупецкий с/с, аг. Крупец, ул. Советская, магазин № 17, магазин № 9	103 700,00
8	Капитальное строение с инв. № 311/С-51810, общ. пл. 389,9 кв. м, наименование – склад солей, составные части и принадлежности – одноэтажный кирпичный склад, расположенное на земельном участке с кадастровым № 321250100002000394 пл. 0,1091 га, по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, г. Добруш, ул. Торговая, склад солей	65 000,00

Телефон для ознакомления и осмотра +375 (29) 690-00-10.

Для участия в торгах необходимо в срок с 03.11.2022 г. 09.00 по 02.12.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену за лот. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов: не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Озерицкий-Агро» (продавец)

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ КОНЮШНИ

***(составные части и принадлежности: пристройка)*, инв. № 614/С-50073 общей площадью 514,9 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 624883000018000079 площадью 0,3948 га *(право постоянного пользования)* по адресу: Минская область, Смолевичский район, Озерицко-Слободской с/с, 18, в районе д. Задомля**

Земельный участок имеет ограничения в использовании: водоохранная зона рек и водоемов, пл.0,3948 га.

Начальная цена с НДС (20 %) **– 130 631,40** бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены – **13 063,00** бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, код платежа – 40901, код категории платежа OTHR, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение аукциона, в размере 4 (четырех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.**

Аукцион состоится **07.12.2022** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **05.12.2022** до **17.00** по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра: 8 (01776) 28-5-16, 8 (029) 347-22-75.

УНП 690363881

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона, место нахождения: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321, тел. 017 516-80-61), **по поручению Смолевичского районного исполнительного комитета** (продавец, место нахождения: г. Смолевичи, ул. Совестская, 125, тел. 801776 27-633), **проводит открытый аукцион**

ПО ПРОДАЖЕ ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ

с инв. № 614/D-15581 (наименование – помещение спортивного назначения № 2) общей площадью 187,7 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, г. Смолевичи, ул. Советская, 134, сведения о земельном участке: кадастровый номер 624850100003000840, площадь 0,2860 га (право аренды до 05.06.2061, доля в праве 7/50)

Начальная цена без НДС **– 145 625,24 бел. руб.**

Задаток 10 % от начальной цены – **14 562,00** бел. руб.

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 16.09.2022.

Информация о торгах опубликована на сайтах: **minsk-region.gov.by, rlt.by, gki.gov.by, rlt.by.**

Аукцион состоится **18.11.2022** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **16.11.2022** до **17.00** по указанному адресу **в каб. 320**.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра 8 (01776) 287 81.

УНП 600014139

Вядучая рубрыкі Алена КРАВЕЦ.
Тэл. (017) 311-17-36.

ВЫСОКІ ЦІСК, ЦУКРОВЫ ДЫЯБЕТ, ХАЛЕСТЭРЫН...

Што прыводзіць да інсульту

За апошнія 30 гадоў колькасць інсультаў у свеце павялічылася на 70 %, а колькасць смерцяў вырасла ўдвая. Хвароба забірае больш за 10,8 мільёна жыццяў штогод — такія даныя былі апублікаваны ў адным з самых прэстыжных навуковых часопісаў Lancet. Нягледзячы на развіццё сучасных метадаў лячэння, інсульт застаецца і першай прычынай інвалідызацыі ў свеце. Знізіць імавернасць гэтага захворвання можа як своечасовае лячэнне яго прычын — у прыватнасці, такіх, як высокі ціск ці халестэрын, так і карэкцыя спосабу жыцця. Падрабязней пра гэта расказалі спецыялісты.

Толькі трэць пацыентаў своечасова выклікае «хуткую»

Як адзначыў **намеснік дырэктара па медыцынскай рабоце РНПЦ неўралогіі і нейрахірургіі, галоўны пазаштатны спецыяліст па неўралогіі Міністэрства аховы здароўя Вячаслаў ВАШЧЫЛІН,** сярод усіх захворванняў інсульт з'яўляецца другой па частаце прычынай смяротнасці і першай прычынай інвалідызацыі пацыентаў. Распаўсюджанасць яго высокая як ва ўсім свеце, так і ў нашай краіне.

— У Беларусі штогод інсульт пераносіць кожны чацвёрты з тысячы насельніцтва. Таксама захоўваецца і высокая смяротнасць — цяпер яна не менш за 15 %, а высокая інвалідызацыя з'яўляецца цяжарам як для грамадства, так для чалавека і яго сям'і, — адзначае Вячаслаў Вашчылін.

Інсульт не прыходзіць сам па сабе, а з'яўляецца вынікам многіх прычын. Напрыклад, захворванняў сасудаў і сэрца.

Папярэдзіць інсульт можна толькі пры дапамозе барацьбы з фактарамі рызыкі. Найбольш значныя сярод іх — артэрыяльная гіпертэнзія (а яна маецца ў 95 % пацыентаў з ісультам), гіперхалестэрынемія і атэрасклероз сасудаў галаўнога мозга, цукровы дыябет, а таксама захворванні сэрца, якія прыводзяць да парушэння рытму, часам захворванні крыві, якія могуць прыводзіць да ўтварэння тромбаў і, як вынік, развіцця інсультаў. Акрамя захворванняў, ёсць яшчэ нашы шкодныя звычкі: курэнне, злоўжыванне алкаголем і іншымі псіхаактыўнымі рэчывамі, гіпадынамія, лішняя вага.

Адначасова, як адзначае Вячаслаў Вашчылін, расце якасць медыцынскай дапамогі:

— Павялічваюцца магчымасці аказання медыцынскай дапамогі, з'яўляюцца новыя тэхналогіі, якія дапамагаюць палепшыць не толькі паказчыкі выжывальнасці, а і зменшыць інвалідызацыю і той неўралагічны дэфіцыт, які можа развіцца пасля перанесенага інсульту.

Для лячэння пацыентаў з інсультам у нашай краіне маецца сетка стацыянарных устаноў. У абласных цэнтрах, буйных гарадах гэта міжраённыя цэнтры, дзе акрамя звычайных сродкаў, ёсць дадатковыя ўмовы для рэнтгенваскулярных метадаў лячэння ішэмічных інсультаў.

— Лячэнне мусіць пачынацца з выкліку брыгады хуткай медыцынскай дапамогі, якая павінна правесці першыя мерапрыемствы і своечасова даставіць пацыента ў стацыянар. Стацыянарныя аддзяленні размешчаны ў клініках, дзе ў наяўнасці ўсе сродкі для лячэння інсульту, — тлумачыць **начальнік аддзела неўралогіі і нейрахірургіі Навукова-практычнага цэнтра гематалогіі, трансплантaлогіі, галоўны пазаштатны ангіянеўролаг Міністэрства аховы здароўя Сяргей МАРЧАНКА.** — Праблемы, з якімі мы сутыкаемся, датычацца дашпітальнага этапу. У межах «тэрапеўтычнага акна» па дапамогу звяртаецца не больш за трэць нашых пацыентаў.

У выніку пацыенты пазней дастаўляюцца ў стацыянар, і гэта абмяжоўвае прымяненне сучасных метадаў лячэння. А менавіта яны дазваляюць у больш чым палове выпадкаў пазбегнуць глыбокай інваліднасці. Таму зварот па дапамогу і дастаўка ў стацыянар мусяць быць максімальна хуткімі.

Колькі доўжыцца «тэрапеўтычнае акно»?

Ва ўрачоў ёсць 4,5 гадзіны (гэта і ёсць «тэрапеўтычнае акно»), каб кардынальна паўплываць на развіццё вострага паталагічнага працэсу і выратаваць хоць бы частку клетак мозга, якія гінуць. Хворага трэба паспець давезці да бальніцы, экстранна абследаваць і пачаць лячэнне.

— «Тэрапеўтычнае акно» актуальнае пры праблеме ішэмічнага інсульту. А іх абсалютная большасць — больш за 85 %, — кажа Сяргей Марчанка. — У гэты час участак мозга яшчэ захоўвае сваю жыццяздольнасць, і аднавіўшы рух крыві, можна значна палепшыць стан пацыента. «Тэрапеўтычныя вокны» для розных спосабаў лячэння розныя, але самы галоўны прынцып: чым хутчэй — тым лепш. Нават у рамках 4,5-гадзіннага «тэрапеўтычнага акна» будзе розніца ў лячэнні пацыентаў, якія паступілі ў стацыянар на працягу гадзіны і на працягу чатырох гадзін. Таму як толькі з'явіліся сімптомы — звяртайцеся па медыцынскую дапамогу.

Як вызначыць інсульт?

Для таго каб западозрыць інсульт, не абавязкова быць урачом. Дастаткова ведаць яго відавочныя прыкметы. Ва ўсім свеце выкарыстоўваецца просты скрынінгавы тэст. Пры інсульце ў чалавека раптам з'яўляецца асіметрыя твару, слабасць у руцэ, а магчыма, і ў назе, парушэнне маўлення. Ён адчувае, што раптам і моцна пачынае балець галава, можа страчваць прытомнасць, парушаецца раўнавага, хада становіцца няцвёрдай, можа губляцца зрок у адным воку або адразу ў абодвух. Пры з'яўленні такіх прыкмет варта неадкладна выклікаць хуткую дапамогу.

— Калі ў чалавека ўзнікаюць сімптомы, што могуць быць праяўленнем інсульту, ён мусіць выклікаць хуткую дапамогу, якая ацэньвае стан і траспартуе ў стацыянар, дзе праводзіцца нейравізуалізацыйнае абследаванне. На яго падставе і ўстанаўліваецца прычына, якая прывяла да з'яўлення падобнай сімптаматыкі, — кажа Вячаслаў Вашчылін.

У кожнай з устаноў, куды транспартуюцца пацыенты з падазрэннем на інсульт, маецца рэнтгенаўскі камп'ютарны тамограф, таму ўсім пацыентам ёсць магчымасць выконваць камп'ютарную тамаграфію галаўнога мозга ў першыя гадзіны ад развіцця сімптаматыкі.

Хвароба маладзее

На жаль, колькасць інсультаў у больш маладым, працаздольным узросце расце. У апошнія гады колькасць пацыентаў ва ўзросце да 60 гадоў дасягае 15—20 %. Дадзенае захворванне сустракаецца нават у дзяцей першых гадоў жыцця.

— Інсульт — гэта парушэнне функцыянавання мозга пры абмежаванні доступу кіслароду. Парушэнні сасудзістай будовы, каагуляцыйнай сістэмы могуць прыводзіць да яго развіцця, — тлумачыць Вячаслаў Вашчылін.

— Сёлета вельмі паспяхова пралячылі пацыентку ва ўзросце 15 гадоў. Быў адноўлены мазгавы крыvаток, у кароткія тэрміны яна цалкам аднавілася і была выпісана дадому. Такія прыклады ёсць штогод, але, дзякуй богу, іх няшмат, — дадае Сяргей Марчанка.

Трэба адзначыць, што высокаэфектыўныя тэхналогіі лячэння даступныя не толькі пацыентам маладога ўзросту. Сёлета ў адным з раённых цэнтраў рэперфузійная тэрапія была праведзена пацыенту старэйшаму за 80 гадоў, прычым з вельмі добрым эфектам.

Калі перанеслі інсульт...

— На жаль, прэпаратаў, якія аднаўляюць галаўны мозг, дагэтуль не прыдумана. Асноўная задача ў лячэнні пацыента, які перанёс такое захворванне, у вострым і далейшым аднаўленчым перыядзе, — гэта прафілактыка паўторнага інсульту, — падкрэслівае Сяргей Марчанка. — Аднаўленчае лячэнне праводзіцца ў выглядзе фізічнай рэабілітацыі, ёсць і падтрымальная тэрапія па рашэнні доктара. Прэпаратаў, якія б даказалі сваю эфектыўнасць у аднаўленні клетак мозга, на жаль, дагэтуль няма.

Пацыенты, што перанеслі інсульт, пасля бальніцы знаходзяцца пад назіраннем неўролага па месцы жыхарства. Пры выпісцы са стацыянара яны атрымліваюць рэкамендацыі па працягу лячэння, прафілактыцы паўторнага развіцця інсульту, у тым ліку прэпараты, якія супрацьдзейнічаюць утварэнню тромбаў і парушэнню кровазабеспячэння мозга. Неўролаг кантралюе пацыента пасля інсульту не менш за год, але не толькі яго намаганні важныя.

— Інсульт — другаснае захворванне, і прычыны, якія прыводзяць да інсульту, знаходзяцца ў зоне адказнасці ўрача-тэрапеўта, урача-эндакрынолага, урача-кардыёлага. Яны мусяць прызначаць і кантраляваць тэрапію. У выніку прыёму прэпаратаў павінны дасягацца канкрэтныя мэты: нармальныя артэрыяльны ціск, цукар у крыві, узровень халестэрыну, — рэзюмуе Вячаслаў Вашчылін.

ЗБІРАЙ, АЛЕ ПРАВЯРАЙ

Небяспека, якую тояць грыбы

Сёлетнія лета і верасень не надта радавалі аматараў ціхага палявання добрым ураджаем лясных грыбоў, а вось кастрычнік, асабліва яго другая палова, сталі грыбнымі па-сапраўднаму. Апенькі, маслякі, зялёнкі і іншыя лясныя прыгажуны ў кошыках грыбнікоў даюць падставы для гонару іх уладальнікаў і многіх прымушаюць адпраўляцца на пошукі дароў лесу.

Аднак трэба памятаць, што грыбы непрыдатныя для ўжывання ў ежу ці нарыхтоўкі на зіму, калі яны былі сабраны ў лесе ў зоне радыеактыўнага забруджання.

— Дзікарослыя грыбы вельмі добра назапашваюць радыенукліды цэзію-137, таму збіраць іх трэба толькі на чыстай тэрыторыі, — нагадвае **ўрач-гігіеніст, загадчык аддзела радыяцыйнай гігіены Мінскага абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Ларыса СУШЧЭВІЧ.** — Ужыванне радыеактыўна забруджаных дзікарослых грыбоў негатыўна адаб'ецца на здароўі чалавека. Радыенукліды цэзію-137 пры ўжыванні з прадуктамі харчавання назапашваюцца ў мышачнай тканцы і апраменьваюць практычна ўвесь арганізм.

Таму не варта збіраць дзікарослыя ягады і грыбы ў лесе ў зонах радыеактыўнага забруджання, а таксама набываць іх уздоўж аўтатрас: няма ніякай гарантыі, што яны не радыеактыўныя.

— Большасць прадаўцоў, якія рэалізоўваюць лясныя грыбы ці ягады ўздоўж аўтастрад, на стыхійных рынках, як правіла, не правярае іх на радыеактыўнае забруджанне, а пакупнік не задумваецца, што з грыбамі ці ягадамі купляе радыеактыўны цэзій-137, — папярэджвае медык.

А між іншым, рэалізацыя любой прадукцыі ўздоўж трас, на прыпынках, дарогах, каля магазінаў і ў іншых месцах неўстаноўленага гандлю з'яўляецца адміністрацыйным правапарушэннем.

Для выкарыстання сабранай у лесе прадукцыі не лішнім будзе праверыць яе на ўтрыманне радыенуклідаў цэзію-137.

Такія даследаванні праводзяцца ў любым тэрытарыяльным цэнтры гігіены і эпідэміялогіі.

Пры гэтым любая прадукцыя, вырашчаная на прысядзібным участку або сабраная ў лесе для ўласнага спажывання, даследуецца на вызначэнне радыенуклідаў цэзію-137 у цэнтрах гігіены і эпідэміялогіі бясплатна.

Пласты гісторыі

Кантрольная кнопка

Археолагі агучылі дату стварэння першага камп'ютара

Таямнічы Антыкітэрскі механізм, які лічаць першым у свеце камп'ютарам, быў упершыню «запушчаны» 22 снежня 178 года да н. э., высветлілі археолагі. Даследчыкі паказваюць шэраг прычын, чаму датай запуску механізму быў вызначаны менавіта дадзены дзень. Гэта самая ранняя дата, на якой заснаваны ўсе разлікі, зробленыя з дапамогай Антыкітэрскага механізму.

Па-першае, у той дзень было сонечнае зацьменне, якое доўжылася больш за 12 хвілін. Па-другое, на наступны дзень, 23 снежня, было зімовае сонцастаянне, важны дзень у шматлікіх старажажытных народаў. Таксама нагадваецца, што фестываль Ісіі — святкаванне ў гонар егіпецкай багіні Ісіды — адзначаўся як у Егіпце, так і ў Грэцыі, у гэты час. Акрамя таго, фазы Месяца пачаліся 22 снежня таго ж года, паведамілі вучоныя.

Гэтае спалучэнне падзей стварыла «вельмі рэдкае супадзенне», якое зрабіла б дзень старту механізму незабыўным. Такая дата «павінна быць вельмі характэрнай, важнай і лёгка вызначацца», распавёў у каментары Live Science Арыстыдыс Вулгарыс, вядучы аўтар артыкула і кіраўнік групы функцыянальнай рэканструкцыі Антыкітэрскага механізму — праекта FRAMe. Гэта дата мае значэнне яшчэ і таму, што на ёй засноўваюцца ўсе разлікі з выкарыстаннем механізму.

«Для таго, каб выкарыстоўваць вымяральны прыбор, перад працэдурай вымярэння неабходна кантрольная кропка. Падобна календару, якому патрэбна фіксаваная дата — напрыклад, 1 год н.э., — таму, хто выкарыстоўваў гэты механізм, спатрэбілася б пачатковая дата, на якой засноўваліся б усе вылічэнні», — патлумачылі навукоўцы.

Антыкітэрскі механізм быў знойдзены нырцамі ў 1901 годзе. Ён стаў адным з артэфактаў, што затанулі падчас караблекрушэння недалёка ад грэчаскага вострава Антыкітэра. Старажытны камп'ютар, які выглядае як мудрагелістая прылада памерам з абутковую скрынку з шасцярэнькамі і цыферблатамі, на якіх зроблена мноства малюсенькіх надпісаў, мог, акрамя іншага, прадказваць сонечныя і месяцовыя зацьменні, вызначаць даты розных грэчаскіх спартыўных гульняў і свят.

На працягу многіх гадоў даследчыкі збіралі разам шматлікія фрагменты механізму, каб высветліць, як ён быў створаны і як яго можна было выкарыстоўваць дзве тысячы гадоў таму. Група навукоўцаў вызначыла дату «ўключэння» механізму ў работу і апісала высновы ў анлайн-часопісе нерэцэнзаваных даследаванняў arXiv. Навукоўцы мяркуюць, што Антыкітэрскі механізм стварыў Архімед, але пераканацца ці абвергнуць гэтую гіпотэзу пакуль няма магчымасці.

Біялогія з анатоміяй

Найлепшы сябар

Сабакі аказаліся для здароўя дзяцей найбольш карыснымі

Канадскія навукоўцы прыйшлі да высновы, што сабакі лепш уплываюць на арганізм дзяцей, чым каты. Высновы зроблены на падставе даследавання, у рамках якога была атрымана інфармацыя ад сем'яў з дзецьмі, якія пакутуюць ад хваробы Крона.

Адзначаецца, што ў медыцыне ёсць гіпотэза, якая абвяшчае: менш стэрыльныя ўмовы дазваляюць лепш развівацца дзіцячай імуннай сістэме, асабліва ва ўзросце ад 5 да 15 гадоў. Гэта пацвярджае той факт, што жыхары менш развітых дзяржаў радзей пакутуюць на аўтаімунныя захворванні. Хоць апошнім часам узнікае ўсё больш пераканаўчых пацвярджэнняў таго, што мікрабіём кішэчніка насамрэч адбіваецца на імунітэце. Новае даследаванне ідзе ў дадатак да папярэдніх, падкрэсліве вядучы аўтар Уільямс Тэрпін з Універсітэта Таронта.

Навукоўцам і яго камандай былі вывучаны 4300 анкет найбліжэйшых сваякоў дзяцей з хваробай Крона. Доктар Тэрпін атрымліваў даныя аб памеры сям'і, наяўнасці сабак або катоў, пражыванні на ферме, ужыванні непастэрызаванага малака, якасці пітной вады і іншых рэчах.

Атрыманая інфармацыя дазволіла зразумець, што ў людзей, якія рэгулярна кантактуюць з сабакамі, здаровая пранікальнасць кішэчніка, а таксама баланс паміж мікробамі ў страўнікава-кішэчным тракце і імунным адказам арганізма. Варта адзначыць, што, як паказала даследаванне, наяўнасць ката ў хаце ніякай карысці кішэчніку дзіцяці не прынесла. Па якой прычыне — адказу пакуль няма.

«Магчыма, уладальнікі сабак часцей выходзяць на вуліцу са сваімі гадаванцамі або жывуць у раёнах з вялікай колькасцю зеляніны, што, як было паказана раней, абараняе ад хваробы Крона», — прыводзіцца тлумачэнне Тэрпіна ў прэс-рэлізе Амерыканскай гастраэнтэралагічнай асацыяцыі.

Таксама на мікрабіём кішэчніка пазітыўна ўплывае пражыванне ў вялікай сям'і ва ўзросце да аднаго года, адзначылі навукоўцы з Канады.

Хвароба Крона — гэта запаленчае захворванне страўнікава-кішачнага тракту, якое можа паражаць усе яго аддзелы ад поласці рота і да прамой кішкі. У лік сімптомаў уваходзіць хранічная дыярэя, болі ў жываце, страта вагі, стамляльнасць, зніжэнне апетыту, гарачка. Хвароба звычайна рэгіструецца ў Паўночнай Еўропе і Злучаных Штатах Амерыкі — ад 40 да 150 чалавек на 100 тысяч жыхароў. У Расійскай Федэрацыі — ад 3 да 4,5 чалавека на 100 тысяч жыхароў.

Здароўе на талерцы

Стымул для мозгу

Названы вітамін, які абараняе ад дэменцыі

Партал аб здаровым ладзе жыцця і харчаванні Eat This Not That! (ETNT) распавёў пра вітамін, які прадухіляе дэменцыю і ўзмацняе працаздольнасць мозгу. У публікацыі аўтары спасылаліся на даследаванне навукова-аздараўленчага цэнтра Pritikin Longevity Center, з якога вынікае, што многія людзі забываюць ужываць такія важныя вітаміны, як K_1 або K_2.

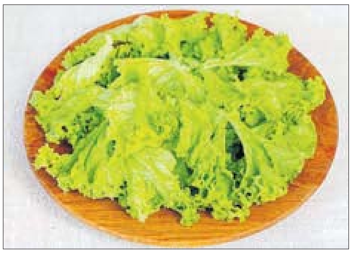

Па словах доктара Лона Бэн-Ашэра з цэнтра Pritkin, дадзеная група вітамінаў змяшчаецца ў зялёных ліставых салатах, субпрадуктах і печані. K_1 і K_2 неабходны для здароўя, але людзі часта атрымліваюць недастатковую іх колькасць з ежы. Даследаванне Амерыканскай асацыяцыі анатоміі даказала, што вітамін K_2 абараняе мозг ад дэменцыі, прадухіляе зніжэнне кагнітыўнай функцыі і памяншае рызыку развіцця хваробы Альцгеймера.

«K_2 дапамагае згусанню крыві, зніжае апаптоз (гібель клетак), абараняючы нервы ад шкодных рэчываў і злучэнняў, якія патэнцыяльна могуць прадухіліць развіццё хваробы Альцгеймера», — падкрэслівае доктар Бэн-Ашэр.

Паводле яго слоў, K_2 уплывае на здароўе касцей, падтрымлівае імунную сістэму, прадухіляе сардэчна-сасудзістыя захворванні, садзейнічае здароўю скуры. Аднак прымаць вітамін без прызначэння ўрача можа быць небяспечна.

«Мы павінны быць асцярожныя, раячы любыя дабаўкі з вітамінам K, паколькі іх могуць рэкамендаваць людзям, якія прымаюць лекі, што разрэджваюць кроў, антыбіётыкі і антацыды... Трэба ўлічыць, што гэта тлушчараспушчальны вітамін, які нялёгка выводзіцца з арганізма, асабліва ў вялікіх колькасцях», — падсумаваў ён.

Тэхналогіі будучыні

Замена пяску

Знойдзены новы спосаб перапрацоўкі шкла

Сінгапурскія навукоўцы пачалі выкарыстоўваць яго для трохмернага друку. Даследаванне было апублікавана ў часопісе Journal of Building Engineering.

Па словах спецыялістаў Наньянскага тэхналагічнага ўніверсітэта ў Сінгапуры (NTU), шкло з'яўляецца адным з матэрыялаў, які можа быць перапрацаваны на 100 працэнтаў практычна без страты якасці. Аднак, паводле статыстыкі Нацыянальнага агенцтва па навакольным асяроддзі Сінгапура, у 2021 годзе толькі 13 працэнтаў з 74 тон шкляных адходаў было перапрацавана. Таксама аўтары адзначылі, што ў свеце назіраецца дэфіцыт пяску.

У сувязі з гэтым навукоўцы NTU прапанавалі выкарыстоўваць шкло пры 3D-друку. Аўтары даследавання распрацавалі спецыяльную бетонную сумесь, якая складаецца са шкла, цэменту, вады і дадаткаў. Дзякуючы знойдзенаму сінгапурскімі інжынерамі спосабу ўдалося надрукаваць лаву вышынёй 40 сантыметраў. Таксама аказалася, што бетонная сумесь на шкляной аснове дастаткова вадкая, каб праходзіць праз сопла друкаркі. Акрамя таго, выраблены падобным спосабам бетон не дэфармуецца пасля зацвярдзення.

Падчас эксперыменту каманда спецыялістаў наладзіла сістэмы кіравання 3D-друкаркі такім чынам, каб хуткасць струменя праз сопла адпавядала ўласцівасцям зацвярдзення бетону. У далейшым сінгапурскія спецыялісты маюць намер выкарыстоўваць шкляна-бетонную сумесь для друку больш буйных і маштабных аб'ектаў.

«Мэтай нашага даследавання з'яўляецца вяртанне крэменезёма, які змяшчаецца ў шкле, для паўторнага выкарыстання ў якасці пяску пры 3D-друку», — адзначыў прафесар Тан Мін Джэн.

Каго мы бачым!

Адно сэрца на дваіх

У Нідэрландах нарадзілася незвычайная чарапаха

У горадзе Пюцен з'явіўся на свет вось такі цуд. Пра гэта паведаміла ветэрынарная клініка AniCura Stroowaert.

Чарапаха па мянушцы Сартэ (у перакладзе з партугальскага — «удача»), як сцвярджаюць ветэрынары, — першая такая дзвюхгаловая істота (Centrochelys sulcata), якая нарадзілася ў Нідэрландах.

«Рэнтген паказвае, што ў дзвюхгаловай чарапахі вагой усяго 34 грамы чатыры пярэднія і дзве заднія лапкі, два хвасты, два шыйныя пазванкі, дзве трахеі, самае галоўнае, адно сэрца і адзін страўнікава-кішачны тракт. І гэта добрая навіна для Сартэ, таму што тады чарапахі — гэта адна жывёла», — гаворыцца ў паведамленні.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Фота з адкрытых крыніц.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

Организатор: Октябрьский сельский исполнительный комитет Логойского района Минской области
Дата, время и место проведения аукциона: 23 ноября 2022 г. в 11.00 по адресу: Логойский район, аг. Октябрь, ул. Центральная, д. 13, Октябрьский сельский исполнительный комитет, конт. тел.: (801774) 72 2 35, 72 2 36; (+37544) 547-67-56. Эл. адрес: oktyabr@logoysk.gov.by

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь участка	Инженерная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Расходы по изготовлению документации и проведению аукциона, бел. руб.
3	д. Котели, 3, кадастровый номер 623281704601000004	0,2500 га	Черта населенного пункта, возможность подключения электроэнергии, водоснаб.	3 000,00	600,00	626,00 (+ публикация в газете)
4	д. Городище, 8, кадастровый номер 623285801101000036	0,2379 га	Черта населенного пункта, возможность подключения электроэнергии	2 000,00	400,00	1 688,00 (+ публикация в газете)

Прием заявлений и прилагаемых к ним документов, ознакомление с участком и документацией: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) **до 21 ноября 2022 включительно.**

Извещение о проведении повторного аукциона по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов размещено на сайтах:

1. Минского областного исполнительного комитета в разделе «Экономика и финансы» – «Земельные участки и извещения о проведение аукциона» – «Земельные участки в частную собственность»;
2. Минского городского исполнительного комитета в разделе «Земля и имущество» – «Продажа/аренда»;
3. Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – «Единый реестр имущества» – «Площадка аукционов» – «Земельные участки»

ДУКОРСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
проводит прямую продажу одноквартирного жилого дома 06 декабря 2022 года в 15.00

в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 24.03.2021 г. № 116
«Об отчуждении жилых домов в сельской местности и совершенствовании работы с пустующими домами»

№ п\п	Наименование	Адрес	Стоимость по рыночной оценке, рублей
1	Объект недвижимости: капитальное строение (жилой дом) с инвентарным номером 602/С-8130, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 624483009601000072	222840, Республика Беларусь, Минская область, Пуховичский район, д. Сетча, ул. Полевая, д. 26	5618,14 белорусского рубля (пять тысяч шестьсот восемнадцать белорусских рублей 14 копеек)

Продажа проводится без проведения аукциона в случае поступления по истечении тридцати календарных дней со дня опубликования информации заявления на приобретение пустующего дома со стороны одного лица. С ним заключается договор купли продажи жилого дома. Заявления принимаются **по 17.30 30 ноября 2022 года** по адресу: 222840, ул. Речная, 14, аг. Дукора Пуховичского района Минской области.

Эл. почта: dukorselisp@pukhovichi.gov.by

Телефоны для справок: (8-01713) 63935, 99-436.

При наличии нескольких претендентов на приобретение пустующего дома его отчуждение будет осуществляться по результатам аукциона.

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «ИЗОСПАН»
(УНП 812000699, г. Минск, ул. Мельникайте, д. 2, оф. 2001 (помещение 1)), находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

***Дата и время проведения торгов*: 05 декабря 2022 года**. Начало – 10.00. Заявки принимаются с 02 ноября 2022 года по 01 декабря 2022 года.
Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».
Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.
***Продавец:* ООО «ИЗОСПАН» (УНП 812000699)** в лице антикризисного управляющего – директора частного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт» Комса Инги Анатольевны, тел. 8 (029) 133-01-01.

№ лота	Предмет торгов	Начальная цена, рублей без учета НДС	Шаг торгов	Задаток
1	Автоматич. линия PRL-6-SA, Китай, Изобуд юг	214 300,00	5 %	10 %
2	Воздухонагреватель ТС 100	5 000,00	5 %	10 %
3	Воздухонагреватель ТС 100	5 000,00	5 %	10 %
4	Воздухонагреватель ТС 175	7 800,00	5 %	10 %
5	Оборудование для упаковки или обертки сэндвич-панелей	11 400,00	5 %	10 %
6	Погрузчик «Балканкар «Рекорд25ДВ» 1798 33	8 600,00	5 %	10 %
7	Погрузчик Baumann DX-50-12.45	23 400,00	5 %	10 %
8	Погрузчик LINDE H60D-03, 2008 г. выпуска, серийный номер E1X353WR00023	28 600,00	5 %	10 %
9	Погрузчик дизельный с боковой загрузкой HELI CCCD 30, Китай	13 900,00	5 %	10 %
10	Станок для обработки минеральной ваты	14 300,00	5 %	10 %
11	Станок для резки минеральной ваты	11 200,00	5 %	10 %
12	Станок электромеханический для резки металла «Мобипроф СПР-1250/5-А»	1 700,00	5 %	10 %
Дополнительные сведения: Месторасположение им-ва: Российская Федерация, Волгоградская область, г. Волжский, ул. Александрова, д. 63. Демонтаж оборудования и погрузочно-разгрузочные работы осуществляются за счет покупателя.				

Для участия в торгах необходимо:

1. В срок до 16.00 **01 декабря 2022 года** перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY98PJCB30123042861000000933 в ОАО «Приорбанк», код PJCBBY2X, УНП 691842036, получатель – ООО «СпецРеализация».

2. Подать организатору торгов в срок с даты опубликования до 16.00 01.11.2022 заявление на участие в торгах с приложением документов, перечисленных в ст. 127 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». Заявление на участие в аукционе и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по адресу: Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5. Контактное лицо для осмотра лотов: Яскевич Дмитрий Васильевич, тел. 8 (029) 684-71-76.

3. В день проведения торгов перед их началом участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и получить аукционные (конкурсные) номера в месте проведения аукциона.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за предмет аукциона.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов.

Торги по конкретному предмету торгов признаются несостоявшимися в случае если:
- заявление подано только одним участником либо не было подано ни одного заявления;
- на торги явился один из участников либо ни один из участников не явился.

В случае если торги, проводимые в форме аукциона, признаны несостоявшимися, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, в течение 5 дней со дня их проведения.

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить Организатору торгов установленное вознаграждение согласно заключенному соглашению в течение 5 дней со дня их проведения.

Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол по результатам торгов. Между продавцом и победителем торгов в течение 15 дней со дня проведения торгов заключается договор купли-продажи.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, но не позднее 30 дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен (будет в последующем установлен) собранием (комитетом) кредиторов.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона)
по поручению ликвидатора
ОАО «Передвижная механизированная колонна № 32»
(222310, Минская обл., г. Молодечно, ул. Молодежная, 2Б)
проводит открытый аукцион по продаже

ЦЕХА МЕТАЛЛООБРАБОТКИ № 1

(составные части и принадлежности: пристройка, 2 (два) навеса)
общей площадью 1740 кв. м с инв. № 630/С-46860,
адрес: Минская область, г. Молодечно, ул. Сухая, 89/3.

Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 642000000001000776 (право постоянного пользования) площадью 5,3062 га, для обслуживания Объектов будет выделена доля в праве на указанный земельный участок.

Начальная цена с НДС (20 %) **– 242 400,00** бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены – (**24 240,00** бел. руб.).
Стоимость снижена на 50 %.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB3012108260016 9330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, код платежа 40901, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, OTHR.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) (покупатель) **возмещает затраты на организацию и проведение аукциона.**

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов **www.rlt.by.**

Предыдущие извещения о проведении аукциона опубликованы в газете «Звязда» от 27.01.2022, 02.04.2022, 19.04.2022, 11.05.2022, 02.06.2022, 02.07.2022, 26.07.2022, 16.08.2022, 05.10.2022.

Аукцион состоится **16.11.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.** Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **14.11.2022** до **17.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17,
телефон для осмотра 8 (029) 351 10 33.

УНП 600077220

ЗАО «БелБанкротАукцион»,

организатор торгов по продаже имущества **Бобруйское ОАО «Агромашсервис»** (УНП 700003471), объявляет о проведении **16.11.2022 г.** в 09.00 публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке **bankrottorg.by**

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2022/10/spisok-imushhestva-agromashservis.pdf

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375333014914.

Продавец: Бобруйское ОАО «Агромашсервис»

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее **15.11.2022 г.** на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель – ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 **02.11.22** по 17.00 **15.11.22** организатором торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах:
- свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);
- устав юридического лица;
- решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета публичных торгов в электронной форме, по итогам их проведения;
- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕГРСБ 240,00 бел. руб., за публикацию в СМИ – 140,40 бел. руб., стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счету-фактуре, за оценку – 300,00 бел. руб. по каждому лоту, аукционный сбор: 7 % от цены реализации предмета торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 5 рабочих дней с даты проведения электронных торгов.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 30 календарных дней с даты проведения электронных торгов.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Агросервис»
Аукцион состоится 06.12.2022 в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352

Лот № 1: легковой автомобиль Samand LX, р/з 2071 II-6, г. в. 2008. Начальная цена продажи – 3 000,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 300,00 бел. руб.
Лот № 2: грузовой автомобиль MAZ 555142 4229РБ, р/з АА 5214-6, г. в. 2008. Начальная цена продажи – 20640,00 бел. руб. с уч.НДС. Задаток 2064,00 бел. руб.
Лот № 3: грузовой автомобиль MAZ 555142-4227, р/з АЕ 9940-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 12960,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 1296,00 бел. руб.
Лот № 4: грузовой автомобиль MAZ 642205-221 РБ, р/з АВ 3194-6, г. в. 2010. Начальная цена продажи – 13320,00 бел. руб. с уч.НДС. Задаток 1332,00 бел. руб.
Лот № 5: грузовой автомобиль MAZ 54323, р/з AI 0751-6, г. в. н/у. Начальная цена продажи – 12720,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 1272,00 бел. руб.
Лот № 6: грузовой автомобиль MAZ 55102-225, р/з ТВ2326 , г. в. 2005. Начальная цена продажи – 8400,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 840,00 бел. руб.
Лот № 7: грузовой автомобиль МАЗ 555142-4227РБ, р/з АЕ ТВ3531, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 7200,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 720,00 бел. руб.
Лот № 8: грузовой автомобиль МАЗ 642205-221 РБ, р/з АА 5282-6, г. в. 2008. Начальная цена продажи – 12480,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 1248,00 бел. руб.
Лот № 9: грузовой автомобиль MAZ 642205-221, р/з АЕ 8211-6, г. в. 2009. Начальная цена продажи – 6240,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 624,00 бел. руб.
Лот № 10: грузовой автомобиль MAZ 555142-4227RBH, р/з АЕ 9937-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 7560,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 756,00 бел. руб.
Лот № 11: грузовой автомобиль MAZ 555142-4227RBH, р/з АЕ 9947-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 4560,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 456,00 бел. руб.
Лот № 12: полуприцеп МТМ 9330 13, р/з 2053 АА-6, г. в. 1997. Начальная цена продажи – 9360,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 936,00 бел. руб.
Лот № 13: полуприцеп Van Hool, р/з 1431ТА, г. в. 1989. Начальная цена продажи – 4680,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 468,00 бел. руб.
Лот № 14: полуприцеп ОДАЗ 9958, р/з 5108ТА, г. в. 1990. Начальная цена продажи – 5160,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 516,00 бел. руб.
Лот № 15: полуприцеп ОДАЗ 9958, р/з 1110ТВ, г. в. 1992. Начальная цена продажи – 4320,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 432,00 бел. руб.
Лот № 16: полуприцеп ОДАЗ 9958, р/з 0887ТВ, г.в 1990. Начальная цена продажи – 2640,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 264,00 бел. руб.
Лот № 17: прицеп MAZ 857100-4022RB, р/з 4521 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 4080,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 408,00 бел. руб.
Лот № 18: прицеп МАЗ 857100-4022РБ, р/з 2471ТВ, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 5040,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 504,00 бел. руб.
Лот № 19: прицеп МАЗ 857100, р/з 2494ТВ, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 4200,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 420,00 бел. руб.
Лот № 20: прицеп МАЗ 857100-1022RB, р/з 4520 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 5040,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 504,00 бел. руб.
Лот № 21: прицеп MAZ 857100-4022РБ, р/з 4577 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 3360,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 336,00 бел. руб.
Лот № 22: прицеп MAZ 857100-4022RB, р/з 4524 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 4200,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 420,00 бел. руб.
Лот № 23: прицеп MAZ 857100-4022RB, р/з 4523 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 4200,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 420,00 бел. руб.
Лот № 24: прицеп MAZ 857100-4022, р/з 0186 АА-6, г. в. 2008. Начальная цена продажи – 4200,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 420,00 бел. руб.
Лот № 25: прицеп MAZ 857100-4022RB, р/з 4527 АА-6, г. в. 2006. Начальная цена продажи – 5040,00 бел. руб. с уч. НДС. Задаток 504,00 бел. руб.

Местонахождение лотов: г. Могилев, ул. А. Павлова, 7. *Р/с для перечисления задатков BY85 BAPB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белагропромбанк» г. Минск, BIC BAPBBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа 40901.*

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона **ino.by.** Доп. информацию можно получить по тел. **8029-624-26-25, Mogilev@ino.by**

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**ОАО «БЕЛХИМ», Минская обл., Дзержинский р-н, Фанипольский с/с, 19**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by**

Предмет электронных торгов: оборудование, реализуемое одним лотом, по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, Фанипольский с/с, 19

Наименование	Начальная цена с НДС 20 %
Экструзионная линия, модель «FCL 21/SH PROCAST», для производства стреч пленки (эктструдер в сборе) Dolce, 2004 г.в., инв. номер нф00028	**2 628 336,00** бел. руб. (снижение 15 %)
Холодильное оборудование № 1, Dolce, 2015 г., инв. номер нф00027	

Задаток 5 % от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 90 календарных дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by.
Ответственность участника аукциона, его **права и обязанности**, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель аукциона либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере **1%** от цены продажи предмета аукциона в течение **3 (трех) рабочих дней** со дня проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 02.09.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 15.11.2022.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок

Заявки на участие в электронных торгах принимаются **по 14.11.2022 до 17.00** на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные данные	**Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона, оператор ЭТП	**ООО «Расантехторг», г. Минск, ул. Беды, 33, помещение 339. Адрес ЭТП: www.torgi24.by**
Продавец	**ОАО «Столбцовский РКБО» Минская область, г. Столбцы, ул. Я. Коласа, 28**

Предмет электронных торгов:

Лот	Наименование (назначение), инвентарный номер	Начальная цена с НДС (бел. руб.)
889	Капитальное строение с инвентарным № 622/С-48035	37 440,00

расположенное по адресу: Минская обл., Столбцовский р-н, ул. Социалистическая, 55, **наименование – здание прачечной**

Размер шага составляет **5 %** от начальной цены лота

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY56UNBS30120893600010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23/3, УНП 191514793, получатель: ООО «Расантехторг»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на проведение торгов и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере **10 %** от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: по лоту (для каждого лота) – не **более 1 650,00 бел. руб.**

Дата и время начала торгов: 17.11.2022 в 09.00.
Дата и время окончания торгов: 17.11.2022 в 16.00

Для участия в торгах необходимо подать заявку и пройти регистрацию в качестве участника торгов на торговой площадке:**www.torgi24.by**. Прием документов на участие в торгах осуществляется организатором торгов ООО «Расантехторг» на электронную почту: **info@torgi24.by**. Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с **02.11.2022 по 15.11.2022** с 9.00 до 17.00.

Контактные данные: +375 (29) 607-79-50; +375 (29) 607-22-87. E-mail: info@torgi24.by.

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится 18.11.2022 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 400/С-120238 (назначение – здание специализированное для общественного питания, наименование – кафе), площадью 479,0 кв. м, Гродненская обл., Гродненский район, Индурский с/с, аг. Индура, ул. Гродненская, 2А с оборудованием (2 отопительных котла). Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 422083605101000275, площадью 0,0786 га (назначение – для эксплуатаций и обслуживания здания кафе «Вираж»), находящемся по адресу: Гродненская обл., Гродненский район, Индурский с/с, аг. Индура, ул. Гродненская, 2А. Условия проведения аукциона: - оплата за приобретаемый объект производить путем перечисления денежных средств на расчетный счет Продавца, а также иными способами, не противоречащими действующему законодательству Республики Беларусь; - расходы по государственной регистраций договора купли-продажи, перехода права собственности возложить на Покупателя; - право собственности переходит к покупателю после полной оплаты, передачи объекта и государственной регистрации данного права в РУП «Гродненское агентство по государственной регистраций и земельному кадастру»; - документом, подтверждающим передачу имущества, является акт приема-передачи
Начальная цена продажи	228 809,82 руб. (двести двадцать восемь тысяч восемьсот девять рублей восемьдесят две копейки) с учетом НДС
Сумма задатка	22 880 руб. (двадцать две тысячи восемьсот восемьдесят рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – **16.11.2022 г. до 15.00**

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 12.03.2022 г.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержатся в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auktsiony/

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY**

Продавец: **Добрушское районное потребительское общество** (УНП 400005661), 247070, Гомельская обл., Добрушский р-н, г. п. Тереховка, ул. Вокзальная, 47, тел. (02333) 2-30-46, в лице ликвидатора Беланова Р.Н.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены: **15 ноября 2022 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY**

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, рублей без НДС
1	Автомобиль GAZ AFIK 3309, рег. № АА4695-3, 2006 г. в., тип грузовой специальный фургон, МКПП	1 750,00
2	Автомобиль UAZ-3962, рег. № ЕВ 5063, 2001 г. в., тип грузопассажирский фургон, МКПП	1 155,00
3	Автомобиль ВАЗ-21074, рег. № 2921 ВК-3, 2008 г. в., тип легковой седан, МКПП	945,00
4	Автомобиль ВАЗ-21074, рег. № 3993 ВI-3, 2008 г. в., тип легковой седан, МКПП	945,00
5	Автомобиль ВАЗ-21070 045 01, рег. № 0666 АН-3, 2006 г. в., тип легковой седан, МКПП	875,00
6	Полуприцеп МАЗ 93866 041, рег. № 1235 ЕЕ, 2005 г. в., тип бортовой, количество осей 2	2 030,00
7	Полуприцеп К4 АМГ, рег. № 1786 АА-3, тип ТС – полуприцеп цистерна (муковоз), г. в. не определен (рама 1988 г. в.), вместимость 14,1 м^3	1 995,00

Телефон для ознакомления и осмотра тел. +375 (29) 690-00-10.

Для участия в торгах необходимо в срок с 03.11.2022 г. 09.00 по 14.11.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену за лот. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов: не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 06.10.2022 г.

Считать недействительными утерянные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки страховых полисов: «Добровольное страхование наземных транспортных средств (авто-каско)» формы 2РН, 2РП серии АК №№ 0180411, 0180417; «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 1859807, 1866788, 1874217, 1882874; «Добровольное страхование имущества физических лиц»; «Добровольное страхование гражданской ответственности владельцев квартир» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 0107972, 0107975.

УНП 100782388

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу

Аукцион состоится 18.11.2022 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Лот № 1	
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 400/С-159346 (назначение – здание многофункциональное, наименование – здание административно-торгового и общественного питания), площадью 1 564,50 кв. м, г. Гродно, ш. Озерское, 43 и пожарная сигнализация ГР0000253. Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 440100000001008366, площадью 0,1170 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания многофункционального), находящемся по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 43. Условия проведения аукциона: оплату за приобретаемый объект производить путем перечисления денежных средств на расчетный счет Продавца, а также иными способами, не противоречащими действующему законодательству Республики Беларусь; расходы по государственной регистрации договора купли-продажи, перехода права собственности возлагаются на Покупателя; право собственности переходит к Покупателю после полной оплаты, передачи объекта и государственной регистрации данного права в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»; документом, подтверждающим передачу имущества, является акт приема-передачи
Начальная цена продажи	777 843,54 руб. (семьсот семьдесят семь тысяч восемьсот сорок три рубля пятьдесят четыре копейки) с учетом НДС
Сумма задатка	77 784 руб. (семьдесят семь тысяч семьсот восемьдесят четыре рубля)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – **16.11.2022 г. до 15.00**

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 06.07.2022 г.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержатся в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auktsiony/

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО«Веста-Борисов» (продавец) проводит открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ СКЛАДА

с инв. № 610/С-58357 общей площадью 354,5 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 620850100003000882 площадью 0,1245 га (право постоянного пользования), по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. Минская, 20

Объект обременен договором аренды по 31.01.2023. Более подробную информацию можно получить у продавца.

Начальная цена с НДС (20 %) **– 74 040,00** бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены **– 7 404,00** бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, код категории платежа OTHR.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о проведении торгов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.**

Аукцион состоится **13.12.2022** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **09.12.2022** до **17.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17.
Тел. для осмотра: 8 (0177) 74 27 44, 8 (0177) 74 44 65, 8 (029) 680 16 43.

УНН 600012029

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»
(Организатор аукциона)
информирует о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды сроком на три года имущества, принадлежащего **Государственному предприятию «Гостиничный комплекс «Юбилейный»** (Продавец)

Аукцион состоится **24.11.2022 в 11.00**
по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1:

право заключения договора аренды части изолированного помещения (наименование – гостиница)

с инв. № 500/D-798796253.
Площадь, сдаваемая в аренду: 1 317,4 кв. м.

Адрес: г. Минск, пр-т Победителей, 19-12, второй этаж.
Начальная цена с НДС – 5 566,02 руб.
Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь **gki.gov.by** и Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона:
220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9
☎ 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52
• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

Нефармат

УСПАМІНАЮЧЫ МАМУ

Апошнім часам часта сталі сніцца бацькі. Сяброўка кажа, што хутка асаблівы памінальны дзень — Дзмітраўская бацькоўская субота, трэба аднесці запіскі ў царкву, а лепей схадзіць на службу. Яно так. Але ўспамінаць бацькоў варта не толькі ў спецыяльныя дні. Ды і ўспаміны, як правіла, нас не пытаюцца, калі прыходзіць.

Дакладна ведаю, што з гадамі іх, успамінаў, становіцца не менш, магчыма, яны пераходзяць на нейкі іншы ўзровень. Сціраюцца дэталі, але не эмоцыі, адчуванні. Часам усплыве адзін эпізод, карцінка з ранейшага жыцця, калі нешта робіш — гатуеш вячэру, прыбіраеш, пішаш тэкст, сядзіш каля акна вагона — усміхнешся сама сабе, уявіш амаль рэальна маму каля весніц, а потым як абалье, праніжа холадам: няўжо ніколі больш не ўбачу, ніколі не выйдзе яна насустрач?! Мамы няма ўжо 13 гадоў, бацька перажыў яе на шэсць гадоў.

У свае сямнаццаць як з'ехала з дому, паступіўшы на журфак, з той пары дома бывала толькі наездамі. Ну і летам, спачатку на канікулах, потым — у адпачынку. Успамінаюцца цяпер тыя прыезды, асабліва на Вялікдзень, калі ў бацькоў збіраліся ўсе. Мама загэтуль, мусіць, тры дні гатавала, каб накрыць шыкоўны стол. На свята даставаўся абрус, які ёй некалі прывёз з Германіі брат у падарунак, а ложкі накрываліся асаблівымі посцілкамі, вышытымі ёю ў маладосці. Тыя белыя пакрывалы, перарobленыя з прасцін, з прыгожай вышыўкай, цяпер захоўваюцца ў маёй камодзе. Часам я іх накідваю на канапу на Вялікдзень. Але ж у гарадской кватэры яны не выглядаюць так па-святочнаму, няйначай, страчваюць сваю энергетыку, прынамсі, часткy яе... Чамусьці ўспамінаюцца раннія Вялікадні, калі бывала яшчэ даволі холадна, палілася печка, а аднойчы мы прыехалі, і выпаў снег.

Заўсёды бацькі выбіралі халодныя дні, калі калолі кабанчыка. Тады таксама мы збіраліся ў родным доме. Але не на сявтакаванне, а каб дапамагчы. Гэта было падобна на абрад, нібы падвядзенне вынікаў года, своеасаблівыя дажынкі асобна ўзятай падсобнай гаспадаркі. Бацькі былі ў прыўзнятым настроі, згадвалі нейкія вясёлыя гісторыі з жыцця аднавяскоўцаў. Тата любіў успамінаць вясковую байку пра Ёселя, так называлі суседа маміных бацькоў Іосіфа. У таго было шасцёра дзяцей. Расказвалі, што аднойчы ўсе сабраліся на свежыну, зяці прыхапілі па пляшцы, нявесткі не адсталі, за сталом усе ўслужліва падлівалі бацьку — ну, той і заснуў рана. А яны разабралі свежыну па сумках ды з'ехалі вячэрнім аўтобусам. Ёсель назаўтра прачнуўся ранкам ды весела акліknуў жонку: «Глянь, і нам засталося, вушы ды ногі пад лаву закаціліся!»

А яшчэ бацька артыстычна прыбядняўся, як толькі пачыналі разбіраць тушу: «Вой, трэба ў Моўчадзь па алей ехаць». Гэта афарызм з нашай мясцовасці, азначае, што сала зусім тонкае, каб пасмажыць, спатрэбіцца алей, які ў часы іх маладосці куплялі толькі ў мястэчку на кірмашах. І тым самым набіваўся на камплімент, што ён добры гаспадар, і сала вырасла добрае. Не толькі ў сумкі ўсім хопіць пакласці, але і каўбасы, вяндліна, кумпякі будуць прыпраўленыя і высушаныя. Прысмакаў хопіць амаль да лета. Гэта быў вясёлы тлум, мама ўсё спрытна перапрацоўвала, бо ў яе ўжо загадзя былі падрыхтаваныя міскі, тазы, каструлі, гарачая вада, чыстыя сурвэткі і ручнікі. Насамрэч свежына — гэта вялікая работа, і не аднаго дня.

Мы таксама рыхтаваліся да паездкі, планавалі выхадныя, у каго яны не супадалі. А аднойчы па дарозе на свежыну... трапілі ў аварыю. Ехалі звечара лістападаўскай слатой, калі дождж чаргаваўся з мокрым снегам. Было гэта гадоў 20 таму. Нас ехала трое, за рулём — муж сястры, яна — на пярэднім сядзенні, я — ззаду. Заўважыла, як нас абагнаў ліхач на іншамарцы, нібы віхура пранеслася, не паспела нават пракаментаваць яго язду, адчула штуршок і машыну занесла. Як высветлілася потым, ён зачапіў спадарожны «масквічык», таго развярнула на 90 градусаў, і мы ўжо не маглі пазбегнуць удару, разам з экстранным тармажэннем наша машына пратараніла яму заднія дзверы. На шчасце, ніхто з нас не пацярпеў, толькі машыны. А той вар'ят, які ўчыніў аварыю, сядзеў на зямлі, абхапіўшы галаву рукамі, побач плакала яго дзяўчына, магчыма, ад шоку, відавочных траўмаў на іх не было. Але ўсё зацягнулася надоўга, пакуль прыехала міліцыя, пакуль афармлялі, потым паехалі ў горад для праходжання ўсіх фармальнасцяў. Мы сталі фактычна ў полі. Не ведаю, што перажыла б мама, яна ж чакала нас, каб я надоечы не купіла мабільны тэлефон. Тады яны толькі ўваходзілі ва ўжытак. Я патэлефанавала і сказала ёй, што мы стаім, бо зламалася машына, чакаем эвакуатар, а ён усё не ідзе. Яна задавала пытанні, мы, быццам бы звычайна, гаварылі.

Праўду я расказала, можа, праз год. А яна горка ўсміхнулася: «Я ўсё зразумела тады, па тваім голасе». А я ж лічыла сябе нядрэннай актрысай: часам магу сыграць, калі трэба. Ды толькі маму не падманеш.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.11	17.36	9.25
Віцебск —	8.05	17.20	9.15
Магілёў —	8.02	17.24	9.22
Гомель —	7.54	17.25	9.31
Гродна —	8.26	17.50	9.24
Брэст —	8.22	17.55	9.33

Месяц

Першая квадра 1 лістапада. Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Арцёма, Германа, Івана, Леаніда, Мікалая, Паўла, Пятра.* ***К.*** ДЗЕНЬ ПАМІНАННЯ ПАМЕРЛЫХ. *Еўдакіі, Багдана, Тамаша.*

Фота Настассі ГРУК.

ЗАЎТРА

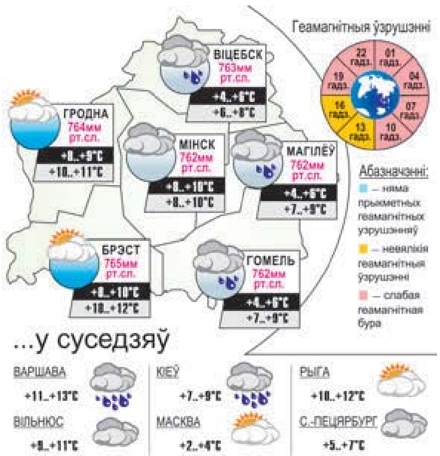

Даты | Падзеі | Людзі

2 ЛІСТАПАДА

У краіне

1913 год — нарадзіўся Мікалай Мікалаевіч Сірата, беларускі вучоны-фізік, акадэмік АН БССР, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар. Заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі БССР. У 1963—1974 гадах — дырэктар Інстытута фізікі цвёрдага цела і паўправаднікоў АН БССР. Аўтар звыш 650 навуковых прац, 60 вынаходстваў.

1939 год — на 5-й (пазачарговай) сесіі Вярхоўнага Савета СССР прыняты закон аб уключэнні Заходняй Беларусі ў склад СССР і аб'яднанні яе з Беларускай ССР.

1942 год — згодна з Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, з дзяржаўных і грамадзянскіх дзеячаў, прадстаўнікоў навукі і культуры (старшыня М. М. Швернік) была створана Надзвычайная дзяржаўная камісія (НДК) па выяўленні і расследаванні злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх саўдзельнікаў і прычыненай імі шкоды грамадзянам, калгасам, грамадзянскім арганізацыям, дзяржаўным прадпрыемствам і ўстановам СССР. У рэспубліках, краях, абласцях, гарадах і раёнах утвараліся камісіі садзейнічанню НДК. Беларускую рэспубліканскую камісію (створана ў пачатку 1944 года) узначальвау 1-ы сакратар ЦК КП(б)Б П. К. Панамарэнка. У рэспубліцы дзейнічалі Баранавіцкая, Бабруйская, Брэсцкая, Віцебская, Гомельская, Мінская, Магілёўская, Маладзечанская, Пінская, Полацкая, Палеская абласныя камісіі садзейнічання.

1967 год — у Мінску адкрылася першая экспазіцыя Дзяржаўнага музея БССР (заснаваны ў 1957 годзе, з 1993 года — Нацыянальны музей гісторыі і культуры Беларусі, у верасні 2009 года перайменаваны ў Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь).

У свеце

1721 год — Пётр І прыняў тытул Бацькі Айчыны, Імператара Усерасійскага, Пятра Вялікага, а Расія стала імперыяй.

1902 год — нарадзіўся Сяргей Аляксеевіч Лебедзеў, савецкі вучоны ў галіне электронікі і вылічальнай тэхнікі, акадэмік АН СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. Заснавальнік школы лічбавай вылічальнай тэхнікі, дырэктар Інстытута дакладнай механікі і вылічальнай тэхнікі. Пад яго кіраўніцтвам створаны першая лічбавая вылічальная машына МЭЛМ, шэраг хуткадзейных машын. Быў кіраўніком распрацоўкі вылічальных комплексаў для ППА і ПРА.

1937 год — на пяці вежах Маскоўскага Крамля ўпершыню запаліліся рубінавыя зоркі.

1940 год — уведзены персанальныя воінскія званні для радавога і малодшага начсаставу РСЧА.

1956 год — венгерскі ўрад заявіў аб выхадзе краіны з Арганізацыі Варшаўскага дагавора і звярнуўся да ААН і заходніх дзяржаў па дапамогу супраць уварвання савецкіх войскаў. У той жа дзень СССР выкарыстаў свае права вета для адхілення патрабавання заходніх дзяржаў разгледзець крытычнае становішча, якое склалася ў Венгрыі.

Так гаварыў...

ЯКУБ КОЛАС:

«Ніякае багацце людзей не бывае даражэйшым за іх родную мову».

УСМІХНЕМСЯ

Учора сяброўка, не здолеўшы давесці, што яна не тупая істэрычка, тупа ўчыніла істэрыку...

Не ведаю, як гэта працуе, але, збіраючыся выходзіць з дому, пакуль не абуешся, ніколі не ўспомніш, што тэлефон і ключы ляжаць у самым далёкім пакоі. Да таго ж чым чысцейшая падлога і брудцейшы абутак, тым больш бездакорна гэта працуе.

Часцей пашырайце зону камфорту, тады вам радзей давядзецца з яе выходзіць.

Ды перастаньце вы перажываць з-за сённяшніх непрыемнасцяў. Заўтра будуць новыя.

— Вось скончу інстытут і выйду замуж...
— За мяне?
— Не, удала!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмны – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
прыём рэкламы тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by
Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2810.
Нумар падпісаны ў 19.30 1 лістапада 2022 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12